Laiškai lietuviams

SPALIS 1999 OCTOBER

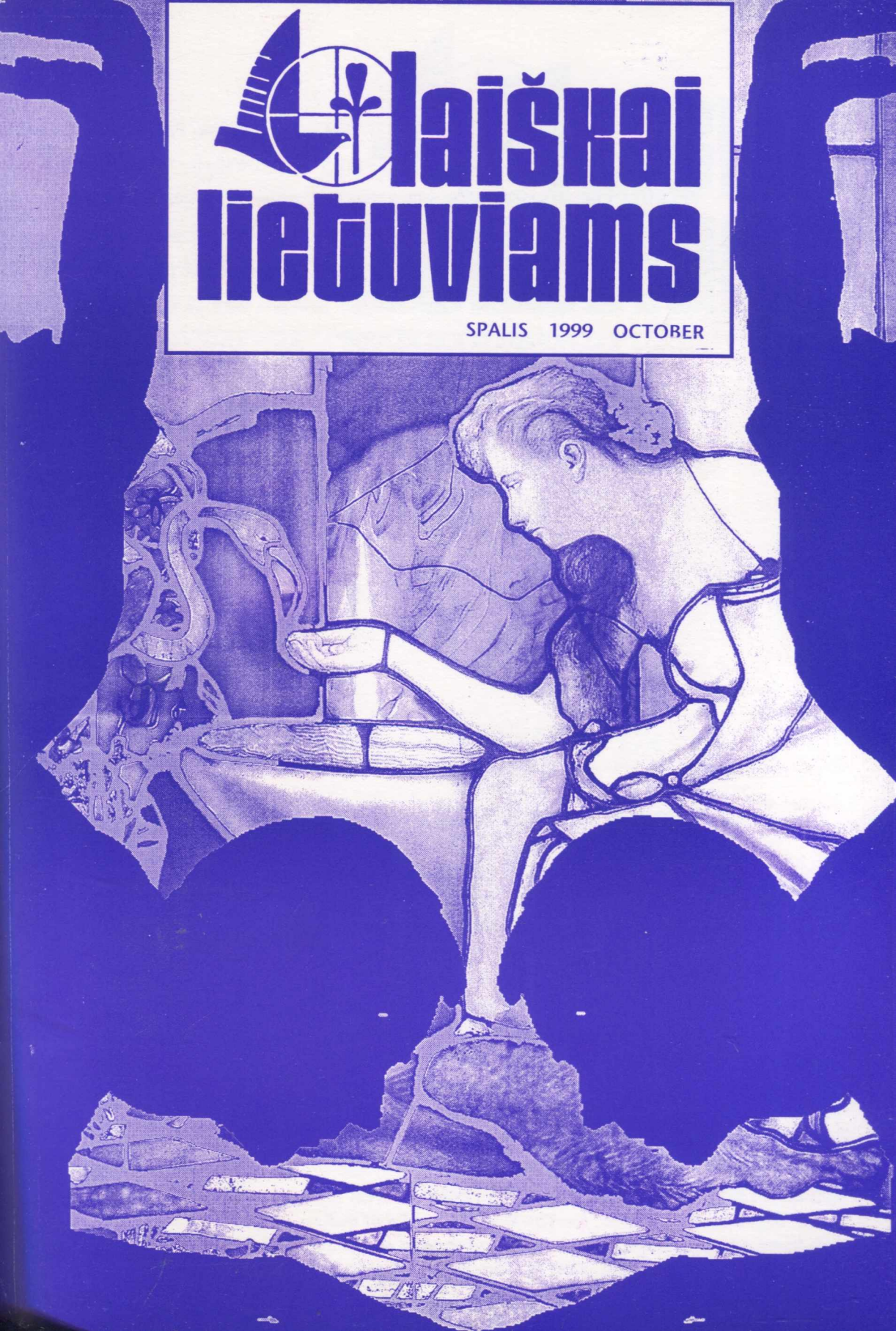

ROŽINIO GALIA	289	Kostas Paulius
KAIP UGDOMAS TIKĖJIMAS	292	Valerija Vilčinskienė
TIKĖJIMO PRARADIMAS IR ATRADIMAS	296	Birutė Norkūnienė
KOKS TURĖTŲ BŪTI ŠIŲ DIENŲ KUNIGAS	300	Pr. Pučiliauskas
CHAMELEONAI	305	Antanas Marčiulaitis
KAS PADEDA IR KAS KLIUDO...	308	Monika Riaubiškytė
KAS PADEDA IR KAS KLIUDO...	309	Alytė Valentukevičiūtė
TIKĖJIMAS DIEVO ŽODŽIU	313	Chiara Lubich
TĖVYNĘ PRARASTI LABAI LENGVA	315	Martynas Lukoševičius
KNYGOS	103	Red.
KALBA	319	Red.
TĖVYNĖJE	320	Marija A. Jurkutė
ŠYPSULIAI	323	Red.
TRUMPAI	324	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės kūrybos nuotraukomis.

Viršelio piešinys ir skyrių vinjetės– Ričardo Spitrio.

Lietuviškas raidynas–Jono Bogutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (LETTERS TO LITHUANIANS) (USPS 301-540) is published monthly except bimonthly July/August, for $20.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, Il 60636. Periodicals postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636–1098.

Laiškai lietuviams

religinės ir tautinės kultūros žurnalas

1999 / SPALIS - OCTOBER / VOL. L, NO. 10

ROŽINIO GALIA

Kostas Paulius

Rožinio kalbėjimas ir mąstymas duoda mums tą dvasinę galią, kurios pasaulis duoti negali. Negali, nes visą dėmesį kreipia, siekdamas žemiškų dalykų, gerovės, turtų ir pasitenkinimo viskuo, kas matoma, paliečiama ir turima.

O rožinys mums pateikia Jėzaus gyvenimo žemėje istorijos metmenis. Rožinio kalbėjimas ne tik atnaujina mūsų dvasinį gyvenimą, bet taip pat padeda ir mūsų žemiškoje kelionėje neklaidžioti klystkeliuose, bet eiti tuo tikruoju keliu, kurį rožinys mums parodo, kai jį kalbame ir mąstome. Jis parodo tą reikšmę ir esmę, kurią Jėzus savo gyvenimu žemėje nuo pat gimimo ligi mirties ant kryžiaus mums davė ir parodė pavyzdį kaip, sekdami Juo ir nešdami tą Dievo mums duotą kryžių, saugiai ir tikrai keliausime į amžinosios laimės gyvenimą būti visuomet su Viešpačiu.

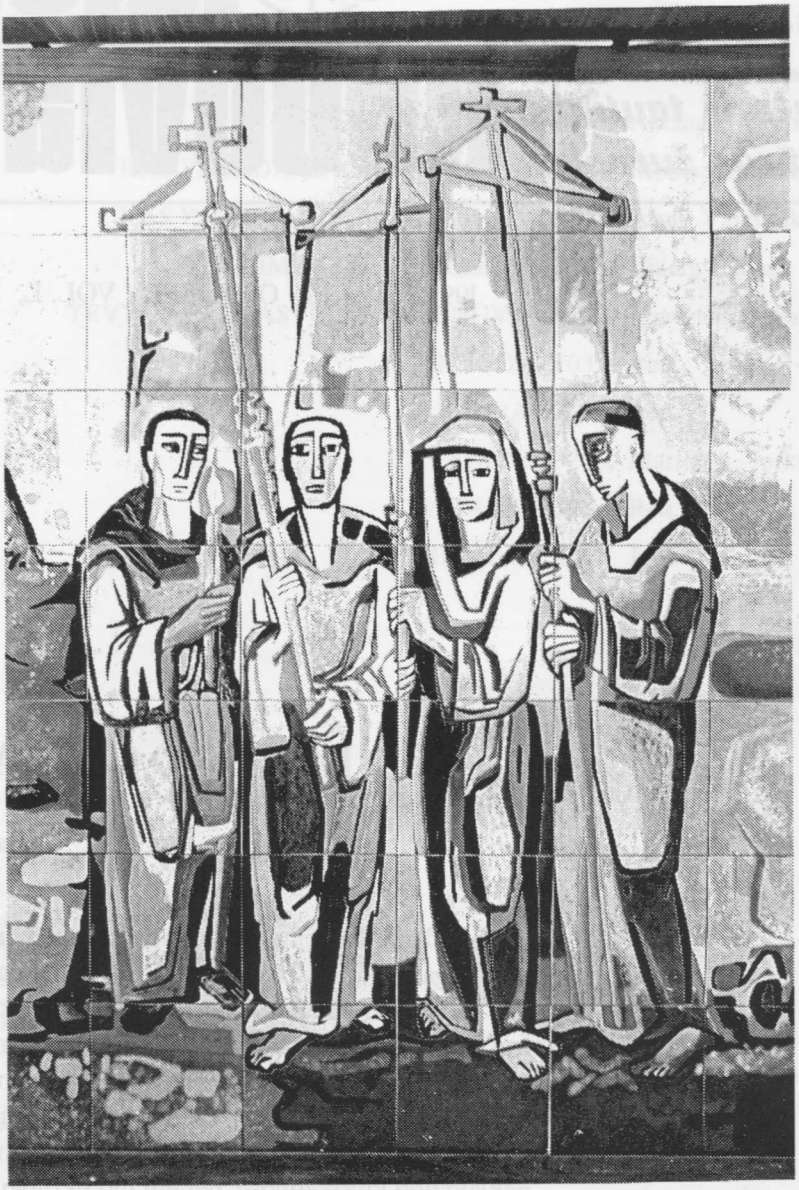

Šv. Pranciškus, **keramikos pano detalė.**

Dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė

Bet toji kelionė nelengva, nesaugi ir net pavojinga, nes ne tik mūsų polinkiai, sumanymai, silpnybės, ydos ir visokie planai gali mus suklaidinti, bet ir šėtonas nesnaudžia ir naudodamas visokias progas, situacijas ir aplinkybes stengiasi mus apgauti ir suklaidinti, žadėdamas laimingą, žemišką gyvenimą, kad rūpintumės ir stengtumės pasiekti tokį gyvenimą žemėje, kuris mus patenkintų, kai nestokotume jokių žemiškų gėrybių ir būtumėm pilni tos žemiškos laimės ir pasitenkinimo, viską turėdami ir nieko nestokodami.

O rožinio kalbėjimas kaip tik mums atskleidžia tą dvasinės stiprybės paslaptį, kuri mums parodo ir moko, kaip turime eiti tikruoju tikėjimo keliu, kurį Jėzus rožinyje mums rodo ir moko, kaip turime būti budrūs ir atsargūs, kad nepatektumėm į klystkelius.

Rožinio kalbėjimas nurodo Jėzaus gyvenimo žemėje metmenis, kurie mus moko, kaip turime sekti Jėzaus gyvenimo žemėje pavyzdžiu nuoširdžiai, uoliai, ištikimai ir ryžtingai.

Rožinio kasdieninis kalbėjimas ir pusvalandžio pamąstymas didžiai padeda ir paskatina gyventi tikrai dvasiškai, neleidžiant, kad žemiški reikalai ir rūpesčiai visą dvasišką veikimą trukdytų.

O mums ir tiems, su kuriais bendraujame, kaip labai daug padeda mūsų pasidalinimas gyvenimo patyrimais, rožinio kasdieniniu kalbėjimu ir pusvalandžio pamąstymu.

Rožinio kasdieninis kalbėjimas ir pusvalandžio pamąstymas kaip tik mus skatina, įkvepia ir duoda jėgų visuomet ryžtingai vykdyti tik Dievo valią ir sekti Jėzaus pavyzdžiu, kuris yra kaip tik aiškus tos dienos rožinio kalbėjime.

O toksai rožinio nesiliaujantis kalbėjimas duoda mums jėgų ir ryžtą, kad galėtume pakelti visus kentėjimus, kiekvieną valandėlę juos aukodami Dievui iš meilės Jam ir žmonėms.

O mes turime pavyzdžių ir žinome tuos asmenis, kurie ligų, negalių ir senyvo amžiaus buvo priversti gulėti lovoje visą laiką, vis laikydami rankoje rožinį ir jį nesiliaujančiai kalbėdami.

Taip pat ir mes, paskatinti tokių pavyzdžių, turime stengtis nepasiduoti visokioms negalėms, ydoms ir pasiteisinimui, stengdamiesi būti ištikimi kasdienos rožinio kalbėjimui ir mąstymui.

■■■■■■■■■■■

Spalio mėnuo yra skiriamas Rožinio garbei. Šio mėnesio 7 d. yra Marijos, Rožinio Karalienės, šventė. Pirmiau rožinį vadinome rožančiumi, bet kadangi tai lenkiškos kilmės žodis,tai dabar stengiamasi įprasti jį pavadinti lietuvišku rožiniu. Jau ir žodynuose yra šis žodis – rožinis. Nors žodis "rožinis" atrodo, kad yra būdvardis, bet jis gali būti vartojamas ir daiktavardžiu, vis dėlto geriau tiktų vartoti ne "rožinis", o "rožinys". Tai jau būtų tikras daiktavardis. Taip buvo pasiūlyta kai kuriems Lietuvos kalbininkams, ir jie tam mielai pritarė. Taigi ir viena, ir kita šio žodžio forma skirtųsi tik vardininke, o kituose linksniuose visai nesiskirtų.

Autorius šiame rašinyje pataria, kalbant rožinį, pridėti pusės valandos paslapčių apmąstymą. Gerai, jei kas gali tai padaryti, bet paprastai pakanka ir tik labai trumpai mąstyti apie kalbamas paslaptis.

Kaip ugdomas tikėjimas

Valerija Vilčinskienė

Geriu sningančią tylą, jaukius vėjo gūsių atodūsius juostančiose medžių šakose, drėgną sniego kuždesį po kojomis... Didžiulė talpi erdvė apglėbia mane vis labiau ryškėjančiomis vakaro sutemomis. Tu ateini į nesąmoningą jausmą – visa tai iš Tavęs, Esančiojo. Visa tai: kritimas, tyla, šnaresys, gimimas, mirtis, kad vėl gimtų gyvybė. Tavyje niekada nejaučiau mirties. Tavyje viskas mirė, kad vėl gyventų, krito, kad vėl pakiltų, gelto, kad vėl pražystų, leidosi, kad vėl išauštų... Niekas Tavy neturi pabaigos, nes nėra mirties, yra gimimas. Yra gyvenimas, kol "Tu esi su mumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos" (Mt 20). Dažnai mąstau: skaudžiai sutinkame artimųjų mirtį, kol nesuvokiame jos esmės. Juk nėra mirties. Yra nežinia, mūsų nepalytėtas tėviškėn grįžimo takas, Tavo kurianti meilė, Tavo atleidžiantis gerumas, Tavo žodžiai: "Palaiminti, kurie tiki nematę" (Jn 29). Juk Tu kiekvieno kely... Palydi dieviška ranka, širdies Palaima, saldžiu pažinimo troškuliu... einame į Tave, pavargę, suklupę, apvilti ir apsivylę, kenčiantys ir skriaudžiantys. Einame... Tu visus paimi už rankos su meile, kantriai rodai kelius ir klystkelius, mokai iškęsti ir atleisti, mylėti, rasti siauro kelelio vartus į Gyvenimą...

Byra Tavo meilės grūdai į žemę, trąšią; akmenuotą, į pakelės dirvą...

Po Tavo meilės dangumi auga derlius, pjausime, ką sėjome, ką auginome, kuo gyvenome...

Visas mūsų gyvenimas – malda, kylanti į Tave, auganti Tavąja Meile, Tavuoju Gerumu, Tavąja Šviesa...

Atleisk mums, klystantiems, abejojantiems, tikintiems, nesiviliantiems. Atleisk...

Priglausk nelaimingus, Tavęs nepažįstančius, kenčiančius ir išduodančius. Pasėk jų širdyse mažutę kruopelytę, brandinančią gyvybės medį...

Tik su tavimi gyva žmonija, tik Tavo meilėje sušyla, žaliuoja žemė, tik Tavo šviesoje virš mūsų galvų Gerumo ir Meilės paslaptimi jaukus ir mielas skliautas. Tik Tavo Aukos Meile gyvas mūsų gyvenimas, mūsų takas tėviškėn...

Tau dėkoju, Viešpatie, kad Tavo meilėje nušvinta mūsų rytmečių aušros, gęsta vakarai, skuba mūsų dienos, akimirkos, mūsų gyvenimas... O dabar labiau jo tėkmėje skubame mes patys. Beskubėdami pamirštame ir padėkoti. Paprasčiausiai tyliai širdimi padėkoti... Padėkoti už saulę, už rytą, už laimę jausti, matyti ir girdėti. O juk ir to galime vienąkart netekti... Nejaučiame, kol turime, negalime suvokti, kad ir to vienąkart gali nebūti...

Viskas Tavo Valioj...

Tau dėkoju, kad liečiu žolę, šilumą, vėją ir tylą,

Tau dėkoju, kad siela ieškau ir galiu skleisti savy laiko prasmę,

Tau dėkoju, kad kas akimirką jaučiu gyvenimą, skaudų, birų ir trapų, kas akimirką išeinantį...

Tau dėkoju, kad savo būtimi galiu pildyti vienkartinio buvimo esmę...

Tau dėkoju, kad Tavo Knyga neturi nei pradžios, nei galo, kad siela ją palietus, Tu kalbi mums...

Tau dėkoju, kad maldoje leidi kalbėti mums, klystantiems, abejojantiems, liūdintiems, ieškantiems...

Tau dėkoju, kad meile lydi mūsų trapų,

netikėtai dūžtantį ir išeinantį gyvenimą Amžinybėn...

Dėkoju, Viešpatie, už meilę...

Ėjau į Tave... Ėjau, kad išgyvenčiau skriaudą, pakelčiau nusivylimą, priglausčiau nežinią, sušildyčiau spengiančią tylą, pakelčiau skausmą. Ilgas valandas vienatvės kambary melsdavau Tave atleisti už tuščiai praleistas akimirkas, už skaudančius, žeidžiančius žodžius, už suprastas ir nesuprastas kaltes, aprengtas pigiausiu pasiteisinimu: "visi taip gyvena..." Mano neprijaukinta siela nepažino Tavo meilės, Tavo mylinčios rankos vedimo, bet jautė troškulį, nepažintą, neapčiuopiamą, visur lydintį, visa užpildantį. Vienatvė ir ašaros, viltis ir nežinia, bejėgis sugniužimas ir tikėjimas... Skaudžiai brangia Palaima švito mano tikėjimo šviesa, Tavo prisilietimas, Tavo didybė, mano pačios menkumas, trapumas, mūsų visų būties laikinumas laikinuose namuose. Glaudžiu šią Tavo dovaną širdy ir meldžiu: leisk man ja augti, leisk man ja gyventi, leisk man su ja sugrįžti pas Tave... Tegul mano gyvenimas žemelėje nušvinta Tavo Valios Palaima, tegul...

MAMA, MAMYTE

Tada visas pasaulis prasidėdavo Tavo meile, Tavo gerumu... Tavo rankomis... Jos pakylėdavo mane žydinčių pienių pievoje, kad neįgeltų bitelė, perkeldavo per didžiulę sniego pusnį, kad įsiropščiau vidun. Atminty gyvas nuostabių spalvų dryžuotų pirštinėlių laukimas... Jos nepavargstančiai judėjo, krutėjo Tavo darbščiose rankelėse. Prisimenu, grįžome su broliu iš lauko su naujom, bet šlapiom... Po trupučio ginčo skubėdama padžioviau ant įkaitusios krosnies... Virtuvėje pasklido aitrus degėsių kvapas ir mano ašaros... Ir šiandien jaučiu gyvą Tavo žvilgsnį, su gailesčiu palydintį besiraitančias pirštinėles ir su gailesčiu guodžiantį mane... Tavy visada jaučiau meilės, gerumo, atlaidumo tvirtovę, užuovėją, prieglobstį nuo pasaulio vargo, nuo skausmo, kančios. Glaudžiaus prie Tavęs žodžiais, kai buvau šalia, mintimis, kai mus skyrė atstumas. Skubėjau pas Tave nešdama džiaugsmo spindulėlį, skausmo ašarų, klystkelių kartėlį, pasitikėjimo praradimą. Skubėjau... Žinojau – prie langelio visada laukia dvi tylios, meile šaukiančios akelės, kuriose išskaitysiu pasiilgimo džiaugsmą, rūpestėlius ir Tavo meilę. Motinos meilę. Nešuosi ją gyveniman tikėdama, – tai sala, kurioje nėra neįmanoma, ko trokšta motinos širdis, motinos meilė. Laiminga visa tai pažinusi. Dėkoju, kad gyvenime turėjau Tave ir turiu...

Dėkoju, dėkoju, dėkoju...

Giliai susidomėjusi, išgyvendama skaitydavai knygas, skleidžiančias tikėjimo tiesas. Aš vis glusdavau prie šiltų Tavo žodžių: "Yra, vaikeli, Dievas, yra. Tik mes negalime pamatyti..." Švelni jaukuma apgaubdavo mus tyliam kambary, jaukus ir šiltas įsiliedavo pasaulis, ramybė ir tyla nusėsdavo širdy. Džiaugiuosi, kad daug tokių palaimintų akimirkų išgyvenome kartu, kad palytėjome jas tikrais jausmais ir širdimi. Džiaugiuosi, kad brangiausia Dievo dovana man liko Tavo pažadas man ir mano Tau: kuri išeisime pirma, duosime kitai ženklą iš anapus...

Su didžiausia viltim ir tikėjimu rašiau laišką aiškiaregei Vangai. Tikėjau – ji gali padėti... Dar ji gali... Du mėnesiai skaudžiai kankinančio laukimo. Vis laukiau... Kartą grįžau pas Tave, o Tu liūdnai liūdnai, vos bepakeliamu liūdesiu pasakei: "Jau turbūt mirsiu, vaikeli, šiąnakt atėjo mano a.a. mamytė, pabučiavo mane ir, nieko nepasakiusi, pakilo..." Kaustanti erdvė apsupo mane... Akmenėjo ji ant rankų, pečių, plaukų, širdyje, kaustė mintis... slinko akmeninis laikas, dienos trumpėjo... Buvo darganota gruodžio penkioliktosios popietė, nemačiau pro palangę ateinančio laiškininko, tik kažkokia jėga privertė mane prieiti prie durų, nenustebau ten pamačiusi laiškininką. Lyg iš anksto žinodama, ištiesiau ranką, o jis perstebęs iš krepšio išėmė laišką ir pasakė: "Čia kažkas atsisakė..." Fiziš-

kai pajutau dar stipresnę jėgą, mane vedančią prie degančio židinio, įmečiau laišką net neatplėšus, širdyje palengvėjo... Kodėl atsisakė? Keletą dienų vaikščiojau su visa slegiančiu klausimu. Ėjau iš mokyklos. Vėjas ant ledo pustė palaidą sniegą, slystelėjau. Labai išsigandau, kad neparpulčiau. Pakėliau akis į padangę, pietvakarinė padangė nušvito kažkokiu ypatingu šviesos ir jaukumo ruožu. Aplieta šviesos supratau atsakymą – tik meile ir gerumu mes tegalime padėti Tau... Tada skaudančia mintimi supratau prierašo "Atsisakė" tikrumą – aiškiaregės Vangos dukterėčia rašė, kai teta Vanga supranta, kad tokia Dievo Valia, ji negali kištis... Supratau, kad savo meile ir gerumu galiu sušildyti Tavo dienas, Tavo kančią, Tavo skausmą, Tavo nežinią čia, žemelėje, kol Tu šalia... Privalau, kad manojoje širdyje Tavo pačios sukrautą meilės ir gerumo kraitį Tu išsineštum amžinybėn...

Ėjo paskutinė savaitė. Ligoninė. Reanimacinė palata... Lašelinės...

Kraujo perpylimai, vis didėjantis kraujavimas, gydytojos guodžiantys žodžiai: "Bandykite žaisti gyvenimą, gal pavyks..." Tiesesni operavusio chirurgo žodžiai: "Ruoškitės..." Stingo laikas, stingo tyla, stingo mano tikėjimas: to niekada negali būti, negali... Kančia kaustė viltis ir nežinomybę. Tris kartus priimtas švenčiausias Paskutinio Patepimo sakramentas... Rytais laukdavau, kad tik greičiau sutemtų, vakarais, – kad tik greičiau išaušty... Gal tik... Gal tik... Po penkių budėjimo parų, pakeitus broliui, grįžau į namus, nieko nesinorėjo. Apliejo begalinis maldos stiprumas – Dieve, padėk, meldžiu Tave, padėk... tik Tu gali, tik Tu... Jaučiu, kokie mes menki, kokie trapūs po Jo meile, gailestingumu... Galingi maldos sparnai šią minutę pavirsta visagaliais , pakelia į Tave... Kokia saldi Tavo Palaima, koks brangiai skaudus jos pajautimas! Glaudžiuos prie Tavęs bejėgia Širdimi, malda ir begaliniu tikėjimu: Tu padėsi... Pajaučiu, kad labai daug ko nežinau. Paskambinu tuo metu buvusiam klebonui, dabar taip pat jau mirusiam su klausimu: "Ką aš dabar turiu žinoti?" Ramina ir guodžia klebono žodžiai ragely: "Vaikeli, kai Dievas mato, kad žmogus yra pasiruošęs ar nepakels kančių, jis jį pasiima... "Didžiai brangūs ir šventi jie liko mano širdyje šiapus ir anapus... Supratau – privalau melstis, melstis, melstis... Prašyti jai malonės pas Dievą. Pusantros valandos prieš mirtį priimtas Paskutinis Patepimo sakramentas...

Dar kartą užėjau pas Tave į palatą. Tu švytėjai tyliu gerumu, ramybe, su meile ir rūpesčiu paklausei: "Kaip tau, vaikeli, sekasi?" Pasidžiaugei, kad Tau geriau, jauteisi laiminga. Atsisveikinant pabučiavai mane, palinkėjai laimingai kaip tik Tu temoki – širdimi... gerumo, ramybės palaimos paliesta išskubėjau gydytojo raginama ruoštis... Šioje žemelėje Tau bebuvo likę tik pusantros valandos ir vis amžinybė anapus... Paskutinį kartą mačiau, liečiau, jaučiau Tave, kaip buvau įpratusi Šitiek metų ir negalėdama, vis dar negalėdama patikėti, kad to vienąkart gali nebūti...

Po valandos brolio telefono skambutis: "Atvažiuok..."

Įpuolu palaton. Tu rami ir tyli, be skausmo ženklo veide laimini mus, suklupusius žvakės šviesoje šalia... Be galo tikras Tavęs pajautimas. Jo prisipildo erdvė, gerumo ir ramybės sparnai apkabina mus ir pakylėja širdies malda... Tu esi... Tu esi... čia pat, kaip niekada šviesi ir rami, be kančios, be išėjimo skausmo... Aš netikiu, kad Tu niekada nepraversi akių, kad Tu niekada nepaklausi, kaip sekasi... Juk mes negalime Tavęs netekti...

Meldžiu Dievą Tau Palaimos, visa būtim dėkoju, dėkoju, dėkoju...

Gieda Viešpaties angelą, pačią gražiausią vaikystės giesmę, tiek kartų girdėtą, niekada taip skaudžiai nesuvoktą... Pirmą ir paskutinį kartą gieda Tau... Vakaras. Be gailesčio jis sėlina atimdamas paskutines galimybes pratęsti

mūsų buvimą kartu. Skirstosi žmonės... Kambary mes liekame vienos... Tvarkau gėles, degančias žvakes, kambarį... Vos ilgėliau sustoju, mane kažkas paliečia, apsupa. Kūną liečia šalčio smilkuliukai, širdin smelkiasi nejaukumas ir nenusakoma baimė. Išeinu, stengiuosi vaikščioti, judėti...

Geso paskutinis vakaras...

Paskutinei Tavo kelionei rinkos žmonės, o aš vis stoviu šalia, liečiu Tave, noriu prisiminti, iki skausmo prisiminti ir jausti. Suprantu, kiek svarbaus Tau turiu dabar išsakyti mintimis, žodžiais, jausmais. Suprantu, kaip svarbu nepravirkti, mano skausmą turi užslopinti visagalė malda, Tau šiuo metu ji taip reikalinga. Meldžiu Tau atleidimo, Palaimos, meldžiu... Ir raminu Tave, nuolat mintyse kartodama: "Mamyte, mes Tave labai mylime, tu mums labai reikalinga, bet Tu turi pakilti, Tu turi pakilti..."

Suspaudė širdį, suspurdėjo ji lyg skausme norėdama plyšti... Griebiausi rankomis, lyg norėdama prilaikyti, kad nepasidalintų pusiau... Su ta mintimi Tavo dešiniajame galvūgaly išvydau violetinę skaisčią šviesą. Aš ją suvokiau ne akimis... Ji atsivėrė kažkur viršugalvy. Išgirdau tikslią Tavo balso intonaciją "Vaikeli, aš čia, čia tik mano kūnas..." Su tokia ypatinga meile ir rūpesčiu visa tai buvo pasakyta. Ramybė ir Palaima apliejo mane, dingo skausmas – jo kaip nebūta... Tu gyva! Tu esi! Tu esi! Tu būsi šalia! Mes ir vėl susitiksime, kalbėsime, bendrausime, širdimi kalbėsime, širdimi klausysime... Jaučiau Tave bažnyčios tyloje, kapų platybėje... Jaučiau Tave grįžusi į namus, apkabindavai mane, šalto virpuliuko gūsiai nubėgdavo kūnu, braudavosi širdin, kaustydavo nejaukumas... Penktąją mirties naktį, paryčiu, nusileidai prie manęs, nežemiškomis lūpomis pabučiavai mane, tris kartus padėkojai: "Ačiū tau, vaikeli, už viską..." ir su slegiančiu rūpesčiu pakilai... Ėjo dienos, antra savaitė. Aš vis galvodavau, kur Tu esi dabar, ką Tu veiki? Beskalbiant vonioje, kažkokia jėga atitiesė mane, širdimi išgirdau dejonę. Aiškiai žinau – tai Tavo dejavimas. Dienomis, beieškodama atsakymo į bet kokį klausimą, iš viršaus mano mintis pasiekdavo kažkieno siųstos mintys. Kartais sunku būdavo paklusti gautam atsakymui, atrodė žemiškai tai gali būti ir nesuvokiama, suabejodavau protaudama ir nepaklusdavau. Tada tekdavo skaudžiai nusivilti, pasirinkus savąjį sprendimą. Dabar tuo šventai tikiu ir mokausi vadovautis. Dažnai Tu mane aplankai naktimis. Atsakymą aš tada išgirstu aiškiai Tavo balso intonacija. Jame labai ryškus Tavo jausmas. Tai lyg intarpas į visos nakties sapną. Jis labai ryškus ir nepamirštamas... Tau paskyriau pirmąją savo eilėraščių knygelę "Neužgesk, saulele, neužgesk...", Tau skiriu savo dienas, mintis, žodžius ir darbus... Padėk man, kad jie artėtų į Dievo Plano vyksmą many... Susitinkame mes po kiekvienų, Tau skirtu šv. mišių, kada man ypatingai pavyksta susikaupti maldai. tu tada būni nežemiškai laiminga... Tai pati didžiausia Dievo dovana man. Jis išgirdo kažkada mūsų vienos kitai pasakytą pažadą ir leidžia jam įvykti.

Aš laiminga, nors ir tokia brangia kaina einu į Tave, Dieve, leisk man nesuklupti, nepavargti, nepaklysti tame kely... Leisk man pajusti Tavo žaizdų kančią, visu saldžiu pažinimo sopuliu liudyti Tavo buvimą. Dabar žinau – kokia kančia beslėgtų, koks vargelis bepasitiktų – jie brangiausia Tavo dovana kelyje į Tave, Viešpatie...

Žinau, kad "Tu esi su mumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos" (Mt 20). Tu esi! Ir viskas Tavo Valioj – mūsų džiaugsmai ir rūpestėliai, viltis ir tikėjimas, aušros ir saulėlydžiai, mūsų gyvenimas čia ir anapus... Viskas Tavy, Viešpatie...

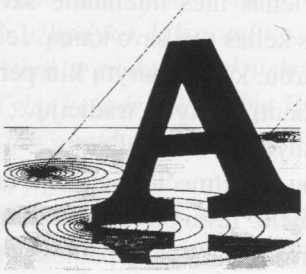

Tikėjimo praradimas ir atradimas

Birutė Norkūnienė

Nešiojau save – kaip kaltę –
kaip nuodėmę – nepadarytą,
kaip žodį – buvusį, netartą,
kaip darbą – neatliktą, nejaustą,
kaip praeitį – būtą, o gal tiktai paliestą...

Pirmiausia tikėjimas prarandamas, nors negalima prarasti to, ko niekada neturėjai. Anot D. Ruso, mažas žmogus – baltas popieriaus lapas, o Krikštas, pirmosios tikybos pamokos (tėvų, senelių, mokytojų pradžios mokykloje) įrašo jau žmogutyje, kad jis – Dievo vaikas. Reikia didelės meilės tam mažam vaikui, pavyzdinio tikėjimo pamokų, nuoseklaus ir kryptingo auklėjimo, kad mažo vaiko tikėjimas augtų ir stiprėtų...

Ką pasakyti vėliau tam bręstančiam fiziškai žmogui, kuris dažnai nuo tų pirmųjų pamokų paliekamas vienas su Dievu ir stebi blogio kovą gyvenime ir širdy? Ar galima jį, vėliau nebetikintį niekuo, teisti?..

Ar aš galiu save teisti už buvusį netikėjimą, už klystkelius, ar aš galiu... Reikia pasiekti "savo niekybės dugną", kad pasiektum tai, dėl ko gyvena žmogus šioje žemėje – pajustum Dievo Malonę ir šviesą, kad tavo širdis praregėtų...

Kiekvienas mes nueiname savo kelią, ir kiekvienas kelias turi savo kainą. Jeigu žmogui dar tik svarbu, kad jį matytų kiti per šv. Mišias besimeldžiantį, laikytis tradicijų... Jis kelyje, bet jis bažnyčioje, arčiau Dievo...

Gimiau sovietmečio Lietuvoje, ateistinėje ir kupinoje melo. Tėvai buvo iš katalikiškų šeimų, suteikė pirmąsias tikybos pamokas, užsidangščius langus ir pakvietus pamaldžią bobutę... Nenorėjau vėliau klauptis prieš Kūčių vakarienę, melstis, nes antrosios "tikybos pamokos" – mokykloje – užmušė pasodintus daigus. Mama sakydavo: "Patikėk, visi tavo mokytojai šiandien valgo šią vakarienę ir niekas šįvakar nevaikšto į svečius..." Netikėjau.

Septintoje klasėje griežtai, kaip ir prieš metus vyresnis brolis, pareiškiau, kad į bažnyčią daugiau neisiu, išpažinties neatlikinėsiu, nes negaliu mokykloje veidmainiauti... Tėvai tylėjo. Aš juk gerai mokiausi, šokau ir dainavau, buvau visiems gera ir graži...

Įstojus į aukštąją mokyklą, mokslas sekėsi neblogai, buvau beveik pirmūnė, bet norą siekti kažko daugiau, gilintis į mano mėgstamas knygas "sužlugdydavo" draugių pasiūlymai "maloniai" praleisti laisvalaikį: kinas, kavinė, pažinčių ieškojimas... Turėjau daug kompleksų, nemokėjau bendrauti, jaučiausi esanti ne savo vietoje, nereikalinga ir nelaiminga.

Antrame kurse įvykusi didelė avarija lyg ir turėjo man parodyti gyvenimo vertę, bet tai buvo tik pirmas fizinis sužalojimas, nepalietęs mano dvasios gelmių. Dievui vietos mano gyvenime dar nebuvo...

"Meilės" ateidavo ir praeidavo. Gyvenau lyg nesvarumo būklėje. Darbą rinkausi nerimtai, blaškiausi, susirgau neuroze, "pamilau", vedusį dviejų mergyčių tėvą...

Vedybos su kitu žmogumi buvo skubotos, nes buvau pavargusi nuo "nemokėjimo gyventi": darbe nemačiau prasmės, atsibodo tėvų globa, labai troškau savo vaikų...

Ir tokia laiminga buvau gimus pirmai dukrai. Tai buvo pirmas stebuklas mano gyvenime. Gyvybės stebuklas. Laimė. Dėkojau po daugelio metų Dievui, bet tai buvo tik akimirkos blykstelėjimas.

Praradau po to daug negimusių savo vaikelių... Gal mano silpnas organizmas priešinosi, gal mano nemokėjimas saugoti savęs ir gyvenimo skyrė man kančias... Po penkerių metų likimas man vėl padovanojo mergytę... Antrą kartą didžiulė laimė sušildė mano širdį ir privertė prisiminti Kūrėją...

Tragiškomis aplinkybėmis žūsta mano brolis... Ilgai dar jį mačiau tarpdury, atvažiavusį manęs aplankyti ir kažkodėl pirmąsyk atsisakiusį kavos puodelio... Buvo Lietuvos Atgimimo pradžia. Suklupau pilnoje žmonių bažnyčioje prie karsto ir nusekiau (ne, nušliaužiau!) išpažinties po daugelio metų... Atrodė, kad visos nuodėmės užgriuvo mano pečius... Vyras sakė: "Praeis! Tik dabar tau reikia Dievo". Nepraėjo! Tik ten galėjau verkti, mąstyti... Tai buvo mano Sugrįžimo pradžia... Mirties akivaizdoje.

Vėl vaikučio praradimas... Ligoninė. Tapau dvasinis ligonis, be vaistų negalėjau gyventi. Su vyru pykomės dėl pinigų, dėl išgėrimo. Fizinės ir dvasinės traumos. Ligoninės. Sanatorijos. Iliuzija, kad nauja meilė kompensuos prarastą laiką ir sveikatą... Bet meldžiausi...

Pakliuvau į bendruomenės *Agapė* susirinkimus, pokalbius, skaičiau jų duodamą religinę literatūrą. Aš buvau kelyje. Bet, anot B. Greimo, kad atsigręžtum ir atgimtum, kad siela pradėtų veržtis į tobulėjimą, reikia prieiti "savęs ribą" – vidinės kančios viršūnę...

Myniau ir myniau gydytojų slenksčius. Namie buvo amžinas karas. Visi kišosi į mano gyvenimą, o aš irgi troškau, kad kiti spręstų mano problemas. Buvau silpna ir bevalė. Stiprėjau tik bažnyčioje.

Žinojau, kad kažko dar nesuprantu, kad dar kažkas bus. Ir pagaliau gydytojai paskelbia nuosprendį – kiekviena akimirka man gyvenime gali būti paskutinė.

Stovėjau pajūry, miško tylumoje, ir šaukiau: "Ne!".... Tai buvo mano seno kelio pabaiga . Viskas baigėsi ?! Atsivėrė tokia tuštuma, nuplaukė brutalūs daiktai, supratau, kad žemė, jūra, dangus, saulė žmogų gydo, kad tai – didieji Dievo kūriniai!..

Negalėjau patiketi, kad galiu išeiti taip niekieno nesuprasta, tik visą gyvenimą įrodinėjusi savo tiesas ašaromis, pakeltu tonu, nejausdama tikros meilės. Važiavau tada čia, į sanatoriją, prislėgta vienatvės jausmo... Važiavome autobuse tik keli keleiviai, o vienas iš jų mane tada užkalbino. Pasakė tik kelis sakinius. Pažinojau jį iš seniau. Tai buvo žinomas ekstrasensas. Jis tiesiog pratarė, kad jaučiąs mano vidinę tuštumą, kad man labai blogai ir turečiau sugrįžusi į jį kreiptis. Man buvo keista, kad šis susitikimas toks netikėtas (jis manęs nepažino) ir taip keistai prasideda ši kelionė. Aš tiesiog bėgau nuo žmonių ir ieškojau aplinkos, kur manęs nepažįsta...

Susikūriau dykumą savy
ir statysiu Viešpaties namus...
Nes dar per dažnai ir nelaiku
mes prarandame, sugriauname savus...
Kam gi, Viešpatie, tu man davei akis~.
Argi ne tam, kad pamatyčiau savąją
menkystę vėlei?
Ir kam gi, Viešpatie, tu man davei rankas?
Ar taip svarbu, kiek numesto pakėliau'
Aš jau neklausiu – lūpas kam davei?
juk bet kada galiu užmiršt žodžius
ir meilės vardą...
Argi svarbu, kiek ko prašiau,
ir išgirdai!
Ir dovanojai dykumą šį kartą...
Ir užlipdykit, laiko smiltys, man akis?
Atimkite rankas – gal nieko nepakeisiu!
Tylės bežadės lūpos, bet širdis
statys naujus namus – apsigyventi.

Ne, aš dar nežinojau, kad tie žodžiai skamba manyje, kad įvyks lūžis... Su manimi buvo

tik maža knygelė, rekomenduota ligoninėje nusipirkti: *Jėzaus gyvenimas ir jo mokslas...*

"Aš, šviesa, atėjau į pasaulį, kad kiekvienas, kuris tiki mane, nepasiliktų tamsybėje". Mane apgaubė didžiulė ramybė – tebuvo aš ir Dievas... "Aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs manęs nepagirdėte; buvau svečias, ir jus manęs nepriėmėte; nuogas, ir nepridengėte manęs; ligonis ir kalėjime, ir jūs neaplankėte manęs...". "Aš kelias, tiesa ir gyvenimas. Nė vienas neateina pas Tėvą, kaip tik per mane". "Ir ko tik prašysite Tėvą mano vardu, tai aš padarysiu..." Jėzus man priekaištavo, budino mano jausmus ir įėjo į mano vienatvę, kad ją užpildytų.

Buvo Didžioji savaitė prieš šv. Velykas... Aš miriau savyje... Bet ir nuo pat pirmos dienos ten, prie jūros, skaičiau Jėzaus Kristaus gyvenimo ir mokslo istoriją... Išėjus kartą į miškelio tylumą, susirikiavo pirmas mano eilėraštis... Aš kūriau!!!

Viešpatie, aš kūriau!.. Apie jūrą, apie vienatvę, apie ilgesį, apie norą mylėti ir gyventi. Aš atgavau Viltį. Ir sapnas: miręs brolis ateina į mano šeimą ir kalba su manimi: jei aš džiaugsiuos gyvenimu ir turėsiu viltį, man viskas bus gerai...

Šiandien mane aplankė svajonė –
Mirtingųjų viltis ir kančia...
Susėdom prie stalo, spindėjo akys,
O lūpos tarė: – Sveika!

– Sveika! Nebėk, tik akimirksnį vieną,
Atėjau aplankyti tave !
Žvaigždė dar kyla? Krenta? Ne!
Aš saugau tave lemtyje...

Pasimatymas

Viską perskaičiau, ką sakė Kristus apie mirtį ir gyvenimą. Kaip aš galėjau gyventi, jei nemylėjau gyvenimo, jei paskendau nuodėmėje, jei nesupratau, kam duota siela ir kryžiaus našta?..

Vėl grįžau prie knygų. Parsivežiau pluoštą eilėraščių. Beprotiškas rašymas tęsėsi metus laiko (einant į darbą, naktį...). Grįžau prie dainos, prie tavęs, mano gyvenime, prie tavęs, mano Dieve... Dievo Malonė aplankė mane tada, kada aš likau, atrodo, visai viena su savo kančia...

Aš tokia laiminga, kad net bijau. Aš įkrentu "į duobę", gyvenimas netenka savo spalvų, bet aš vėl pakylu be nuoskaudų ir keršto. Išgirstu iš žmonių: "Ačiū, kad tu esi..."

Ne bėda, kad esi alpinistas nesuprastas,
Gal atrodo – žodžiai skamba ne tie?
Betgi tiesos, užkopus viršūnėje atrastos,
Leidžia man neprarasti širdies...

Alpinistas

Kas aš būčiau dabar, kur būčiau, ar būčiau be šios Dievo Malonės?.. Tegul aš ir dabar esu silpnas nuodėmingas žmogus, bet:

... stipri, kai rašau žodžius,
ir niekas negali sužeisti –
paukščiui sparno skrydžiui į laisvę...
žvėriui, narve uždarytam, širdies...

Aš stipri, kai žodžiai – vaikai –
rikiuojasi pažaisti
tobulos meilės, sielos bedugnės, vilties...

Aš silpna, kai visai nerašau –
tų žodžių, o tik myliu savo vaikus,
O gal paukštis – kas sakė? tik laisvas
iš šono atrodo,
o žvėris – ir narve gražus?..

Lietuvių filosofas A. Šliogeris teisus, rašęs, kad "kūrėjas atsimerkia pats, o stebėtojui jis padeda atsimerkti ir išvysti tą patį, ką anksčiau išvydo jis pats"...

Žmonės kelyje. Jų daug – einančių prie šviesos... Ir kokia tiesa glūdi žodžiuose: jei Dievas nori apvalyti širdį nuo nuodėmių, turi skaudėti...

Labai, labai. Gal nuolatinis dyglys kūne, pasak Kirkegardo, reikalingas, kad žmogus surastų pašaukimą, kad jo širdis pradėtų regėti? Tu gali gyvenime nebematyti nieko gražaus, ir tada, kai, atrodo, viskas baigėsi, pajunti Dievo pagalbą:

Kaip apakus neregį atrast?
Kas dar mano trupinius surinktų?
Tūkstančiai žibintų šviečia man pernakt,
Kad tik rankos einant susitiktų...

Vienišas žibintas naktyje
sielos aidas seka lemtį vėlei...
Tavo akys mano širdyje
gal laimingai kryžių dar pakėliau?..

Gyvenimo naktyje

O gal dyglys kūne yra tai, dėl ko žmogus "turėtų nusižeminti, idant pasiektų tai, kas bendražmogiška?" Ir pagaliau atrastų tikėjimą...

Nešioju save – kaip dovaną,
atpirkus – ne savo? – kaltę,
pamiršusi žodį – svetimą,
iškėlus rankas – kaip fakelą –
nešu dabartį – savo gyvenimą.

Nereikia suabsoliutinti kančios... Niekas jos nesišaukia" ir niekas jos netrokšta... Ir Jėzus prašė prieš mirtį Tėvo: "Tėve, visa tau galima, jei nori, atimk šitą taurę šalin nuo manęs". Bet kokia tapau laiminga, kai suvokiau, kam ji skiriama: tai vienintelis kelias, kuomet galėjau praregėti, tai buvo mano šansas gyventi. Įdėmiai skaičiau S.Kierkegardo *Ligą mirčiai* apie žmogaus kančią: "Jis myli Dievą labiau už viską – Dievą, kuris yra vienintelė paguoda jo slaptoje agonijoje, ir vis dėlto jis myli tą agoniją, nenori jos paleisti" (p. 118) Žmogus nenori paleisti savo kančios, savo kryžiaus?.. Atrodo, absurdiška situacija... Juk lengva, atrodo, nublokšti "nelabai vykusią" santuoką, kovoti daugiau dėl materialinių gėrybių, paminti kai kurias etikos normas, nes "būti minioje" lengviau ir mažiau problemų...

Bet vis tik geriau būti "svetimuoju" ar net "išblokštuoju" žmogumi... Tuo, kuris teigia Dievą, neša kryžių ir sako savo suvoktą tiesą... Tegul jis būna "balta varna" mūsų visuomenėje. "Bepradį žmogų nuo pirmapradžio žmogaus atskiria baimės siena. Šią baimę lemia baimė sužinoti tiesą apie save ir savo niekingiausią niekybę, susidūrus su Absoliučia Tikrove", – A.Šliogeris. "Žmogus, peržengęs baimės sieną, tampa savimi, atsiveria pasauliui ir pačiam sau.

Aš – amžina skolininkė Dievui už savo kryžiaus saldybę: "Kurti – tai reiškia grąžinti pasauliui tai, ką iš jo gavai. Pats iš savęs pasauliui ko nors duoti tu negali. Taigi kūrybą reikėtų laikyti tik paskolos sugrąžinimu. Bet juk tai, ką grąžini pasauliui, tėra tik nykstamai menka paskolos dalelė. Štai kodėl kuriantis žmogus turi laikyti save amžinu skolininku: gavusiu, bet negalinčiu sugrąžinti..." (A.Sliogeris).

Buvau tada kalno papėdėj –
žiūrėjau, kaip Jį nukryžiavo...
Be padėkos ir džiaugsmo žmonėms,
nors jie mane išvadavo...

Buvau ir likau it niekas –
vėl nuodėmės, vynas, ydos...
Nesupratau, kieno žvilgsnis šiltas
mano sielą ir kūną gydo...

Buvau vergas, išdavęs Kristų, –
bet pasauliui iškėliau degantį fakelą...
"Ant kryžiaus jį! Kaip jis išdrįso?!"
Miriau Jam skyręs sielos alsavimą...

Barabas

KOKS TURĖTŲ BŪTI ŠIŲ DIENŲ KUNIGAS?

Pr. Pučiliauskas

Nebūdamas nei teologu, nei katalikų Bažnyčios hierarchijos atstovu, nenorėčiau nurodinėti, koks turėtų būti šių dienų kunigas. Tai būtų nediskretiška, o gal būti, ir neautentiška. Tačiau, kaip eilinis katalikų Bažnyčios bendruomenės narys, manau turįs teisę išsakyti savo požiūrį į šių dienų kunigą, t.y., kokį jį aš norėčiau matyti, kokiu galėčiau pasikliauti, koks man imponuotų. Noriu pastebėti, kad, reikšdamas šias savo mintis, remsiuosi ne idealizuotu scholastiniu kunigo įvaizdžio kūrimu, o gyvais, gyvenime sutiktais pavyzdžiais. Juolab, jog turėjau sąlytį su daugeliu kunigų, iš kurių ne su vienu bendravau gan artimai. Kartais savaime ir paslapčiomis vaizduotėje juos sustatydavau į rikiuotę ir diferencijuodavau: kam ir kokius suteikti prioritetus, kuriais žavėtis, o kuriuos laikyti ne visai priimtinais ir kokius daryti apibendrinimus. Tai man leido susidaryti idealaus kunigo įvaizdį, į kurį, be abejo, aš sudėjau kelių kunigų-asmenybių man imponavusias savybes. Kunigas mūsų gyvenime – ne eilinė figūra. Jis – mūsų dvasinio gyvenimo pagrindinis vedlys, mūsų sielovados dispečeris. Jis reguliuoja tikėjimo dalykus, juos nukreipdamas reikiama linkme. Be abejonės, šiai misijai atlikti būtinas ne tik savęs atsižadėjimas, bet ir platus bei gilus pasiruošimas, kuris pasireiškia ir reikiamu žinių sukaupimu, ir savo asmenybės dvasiniu išsiugdymu. Ypač svarbus ir daug lemiantis pastarasis faktorius, nes jame telpa visos kunigo, kunigo-žmogaus pagrindinės nuostatos: įsitikinimai, pareigos ir valia (pareigų vykdymas). Piešdamas šiuolaikinio kunigo portretą, nesirengiu jį apkabinėti smulkiais išorinio efekto blizgučiais ar jame ieškoti nereikšmingų bendražmogiškų silpnybių, o stengsiuosi paliesti pačius pagrindinius, pačius svarbiausius mūsų laikų kunigo bruožus, be kurių vargu ar kunigas gali pateisinti savo profesinį pasirinkimą. Vienas iš tokių bruožų – pilna integracija tarp kunigo skelbiamų tikėjimo tiesų, dorovės bei moralės principų ir tarp pačio kunigo asmeninių vidinių nuostatų. Ne paslaptis – į kunigą nukreiptos visų tikinčiųjų akys ir ausys. Jis visų stebimas ir girdimas. Jis, tarsi apnuogintas televizijos ekrane, tarsi visam laikui paliktas be saugiklių. Todėl, suprantama, jis visada privalo rodyti padidintą dėmesį sau, nes tikintieji, pastebėję ir mažiausią paklaidą kunigo žodyje ar poelgyje, niekada nebus jam atlaidūs ir lengvai gali pasiduoti liežuvavimams bei kunigo asmenybę žeminančioms apkalboms. Mat kunigo ydose bei silpnybėse žmogus tarsi ieško savųjų silpnybių bei nuodėmių pateisinimo ar nureikšminimo. Kunigo asmenyje neturėtų būti prieštaravimų tarp jo skelbiamų pamokymų žmonėms ir tarp savojo asmeninio gyvenimo būdo. Kunigas ryžtingiau už kitus žmones privalo kovoti su savo ydomis bei silpnybėmis ir jas nugalėti. Kokių dorybių kunigas ragina siekti kitus, tokiomis dorybėmis privalo pasižymėti ir jis pats. Priešingu atveju kunigas sukels tikinčiųjų nusivylimą, o ateizmo šalininkus paskatins, nieko nelaukiant, paleisti eilines, grotesku užaštrintas žodines ietis į viešosios nuomonės skleidimo centrus: "Nežiūrėkite, ką aš darau, tik klausykite, ką aš sakau". Šią frazę kunigas privalo nuolat prisiminti, kaip pagrindinį savojo kelio ženklą, kaip pavojaus ženklą, kaip pastovaus savęs tobulinimo postulatą. Be to, nega-

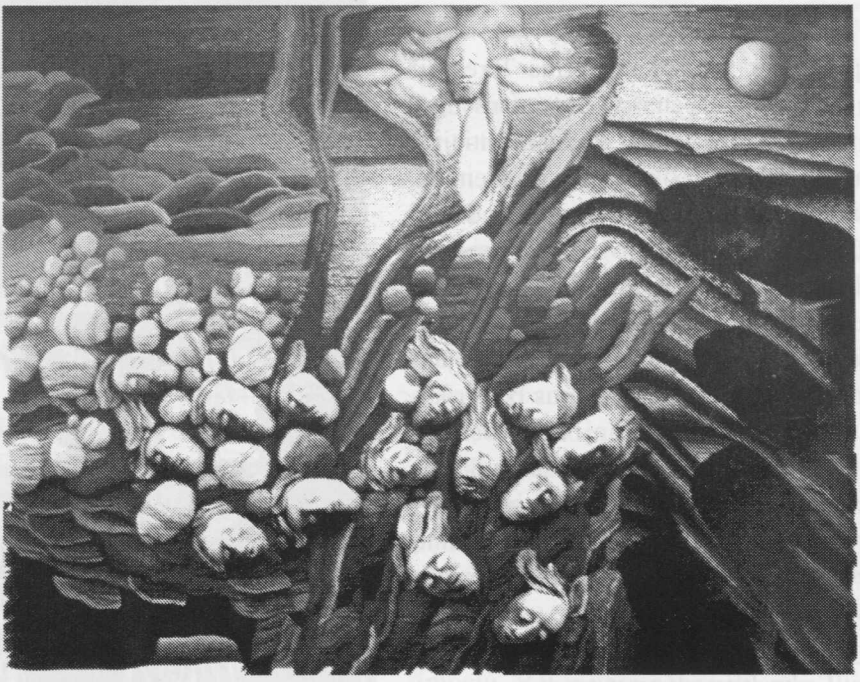

Pasiaukojimas prie Baltijos jūtos.

Ada Sutkuvienė

lime pamiršti ir to, ką rašė Didro: "Aš žinau tik vienintelę priemonę sunaikinti religiją" būtent – suniekinti jos tarnus visuomenės akyse, parodant jų ydas ir menkystę". Tai svarūs žodžiai. Ir kunigui, pasiaukujusiam darbuotis žmonių išganymo labui, nevalia pro juos praeiti užkimštomis ausimis. Tokie žodžiai tik privalo pasitarnauti akstinu kunigo asmenybės tobulinimesi ir aukščiausių savo būties formų siekime. Juolab, jog tamsi minia nuodėmes leidžia daryti tik sau ir jokiu būdu jų neleidžia daryti kunigui, pamirštant, kad kunigas yra taip pat nuodėmingas žmogus, tik gal labiau ir greičiau susivaldantis. Kunigas privalo saugoti ištikimybę kunigystei, privalo užkirsti kelią savo silpnybių pasireiškimams, kurių taip laukia tikėjimo priešai, geisdami sukompromituoti kunigus. Jie ir menkiausią bendražmogišką nusižengimą kunigo asmenyje taip išpūs ir "išgražins", jog žmonės ir nenoroms ims abejoti kunigais, pradės juos smerkti ir pamažu nuo jų tolti. Taigi kunigas, neapvaldęs, neįveikęs savo ryškesnių ydų bei silpnybių, ne tik nebus tikėjimo nešėjas ir skatintojas, bet ir pats pasidarys to tikėjimo žlugdytoju.

Antras, ne mažiau svarbus kunigo asmenybės bruožas – dvasingumas. Tik dvasingas kunigas patrauks tikinčiuosius eiti paskui save. Tik dvasingas kunigas privers tikinčiuosius jį pamilti, kaip magnetas juos trauks prie savęs, nes dvasingume slypi didžiulė jėga ir patrauklumas. Tai kas per burtažodis tas dvasingumas? Kaip jį suprasti? Dvasingumas – tai visų materialinių prioritetų, kūno aistrų ir malonumų atmetimas, suteikiant pirmumo pripažinimą tokioms dvasinėms vertybėms, kaip meilė, pagarba žmogui, kito atjauta, pasiaukojimas, taurumas, kilnumas, ištikimybė savo principams, pareigai, šventumas ir nenumaldomas gėrio troškimas bei pastangos jo siekti. Dvasingo žmogaus veide nepastebėsite rūstumo, pykčio, pagiežos, veidmainingumo. Dvasingas žmogus – susivaldantis žmogus, pasitikėjimą keliantis žmogus. Dvasingas žmogus – harmoningos visuomenės tikrasis narys. Jis vienodai laikosi savo principų bet kokiomis gyvenimo aplinkybėmis. Ir kritiškiausiose situacijose jis niekada neišduos nei savęs, nei kito. O jei būtų verčiamas tai padaryti, grasinant mirtimi, jis pasirinktų pastarąją. Todėl ir nenuostabu, jog didieji dvasios galiū-

nai, kaip Gandis, Mandela, motina Teresė ir daugybė kitų, į juos panašių, žmonėms daro didžiulį poveikį. Suprantama, kodėl tikintieji ir savo kunigą nori matyti tik dvasingą asmenybę.

Pastaruoju metu mūsų bažnyčiose dominuoja vidutinio ir pagyvenusio amžiaus žmonės. Pasigendame daugiau jaunimo. Ir šiam faktui negalime likti abejingi. Todėl ne mažiau mane žavi nuoširdžios kunigų pastangos , formuojant jauno žmogaus charakterį, principus bei krikščioniškos pasaulėžiūros dvasinį veidą bei pastangos, įsitraukiant žmogų nuo visiško įklimpimo į žemę, išvaduojant jį nuo pražūtingo pinigų kulto, gobšumo bei kitų apgaulingų, laikiną malonumą teikiančių laimėjimų. Čia atsiveria plati dirva mokyklų kapelionams.

Tokį kapelioną mes turėjome Jurbarko gimnazijoje. Tai buvo a.a. kun. Valdemaras Cukuras. Jo neįmanom pamiršti.

Tarp jau išvardintų aspektų jis mokė neprarasti kontaktų su žvaigždėmis. Ragino žvaigždėtomis naktimis pasivaikščioti po žvaigždynus ir galaktikas, nes tai padeda įkvėpti amžinybės oro, padeda atsiplėšti nuo žemės ir pajusti begalybės tvinksnius. Tokiomis valandomis žmogus šalia savo menkumo pajunta ir savo didybę. Jis taip praplėtė mūsų horizontus, suvokiant didžiąsias tiesas, jog mes nejučiom tapome naujais žmonėmis, sugebančiais vertinti ir vadovautis ne tuo, kas yra laikina ir kintama, o tuo, kas yra pastovu ir turi amžiną vertę.

Ne mažesnį pasigėrėjimą teikia nepailstanti kunigo bekompromisinė kova su blogiu, su nuodėme. Tą kovą tikintieji pajunta per pamokslus. Labai svarbu, kad kunigai pamokslams gerai pasiruoštų. Visiškai nebūtina turėti ypatingą pamokslininko talentą ar iš prigimties būti pamokslininku – žvaigžde. Gerai paruoštas pamokslas taip pat duoda gerų vaisių. Svarbiausia, jog tikintieji gerai jaučia, kada kunigas gerai pasiruošęs ir kada paviršutiniškai arba kada visai nepasiruošęs. Bet mes juk kalbame apie kunigą, kokį norėtumėm matyti. O matyti norėtųsi tik visada gerai pasiruošusį. Juk pamokslai sielovadoje užima labai svarbią vietą. Jie turi būti gerai apmąstyti, rišlūs, atspindintys laiko dvasią, mokslo pasiekimus bei istorinę raidą. Tik labai svarbu visa tai pajungti, priderinti prie religinės minties. Didžiulę įtaigą pamokslų klausytojams daro pamoksliininko žodžiai, Jo pasisakymų citatos sminga stačiai į širdį. Jomis būtina dažniau remtis ir naudotis. Dažnai patirti žmonių pergyvenimų įspūdžiai, surišti su Šv. Rašto nuostatomis labiau gyvenimą priartina prie religijos. Tokie pamokslai bū-

Svetimame rojuje, 1986 m.

Ada Sutkuvienė.

na labai priimami. Jei pamokslininkas kuria nors savo skelbiama tiesa abejoja ar nėra ja tikras, geriau tokios neskelbti. Skelbti reikia tik tai, kuo pats esi tvirtai įsitikinęs. Nereikia pamiršti, kad kiekvienas kunigo pamokslas – atskiras mūšis su nuodėme, su blogiu. O kiek kartų per savo gyvenimą kunigas stoja į tokius susirėmimus? Nuo jų sėkmės priklauso tikinčiųjų religinis sąmoningumas, tikėjimo tvirtumas ir tuo pačiu kunigo įvaizdžio susikūrimas.

Svarbią vietą kunigo įvertinime užima išpažinčių klausymas. Tikinčiajam visai ne vis tiek kam atskleisti savo intymaus gyvenimo paslaptis. Juolab tų paslapčių silpnąsias, negatyviąsias puses, nes jos penitentą visada varžo. Pasitaiko kunigų, ypač senesnės kartos atstovų, kurie savo penitentus už jų prasižengimus rūsčiai pasmerkia ir išbara, sukeldami juose ne tiek gailestį už nuodėmes, kiek nepasitenkinimą ir priešiškumo jausmą pačiam nuodėmklausiui. Dargi atbaido juos nuo dažnos atgailos sakramento praktikos. Juk ir pats Kristus nusidėjusių niekada smarkiai nebarė, o tik pasakydavo: "Tavo nuodėmės tau atleistos. Eik ir daugiau nebenusidėk". Man pačiam teko atlikti išpažintį (Kauno arkikatedroje ir Kauno Jėzuitų bažnyčioje) pas tokius kunigus, tarsi būčiau bendravęs su pačiu Kristumi. Nuo klausyklos tarsi ne atsistojau, o lyg pakilau su sparnais. Tai buvo palaimingos išpažintys. Nebuvo jokių bausmės "rykščių", nebuvo jokio barimos, o buvo didelė atjauta, didelis noras padėti man, didelis noras pasidalinti su manimi mano silpnybėmis, kad sėkmingiau jas įveikčiau. Tai buvo dideli dvasingi vyrai, kurie mokėjo parinkti žodį, mokėjo sukelti manyje pasipiktinimą nuodėme, sukelti manyje nuodėmės pasmerkimo ryžtą.

Jie stengėsi nukreipti mano pastangas ne tiek kovai su nuodėmės pasekmėmis, kiek kovai su nuodėmės priežastimis. Tai buvo vyrai, kurie mokėjo susiprasti, įvertinti, pakelti, padrąsinti ir palaiminti. Tokie vyrai buvo tikri katalikų Bažnyčios bendruomenės broliai. Po tokių išpažinčių pajunti tikrą meilę savajam tikėjimui, pajunti to tikėjimo grožį, tikrą atsidavimą tikėjimui ir pasitikėjimą kunigu. Iš to suprasime, kodėl prie vienų klausyklų eilės, o prie kitų – tik vienas kitas, arba nieko. Tad aišku, kaip svarbu kunigui surasti tinkama raktą į žmogaus širdį. Juolab, jog tokių raktų ryšulys, atsižvelgiant į žmonių skirtingumus, turėtų būti labai didelis įpareigojimas kunigui. Optimaliai jį išspręsti – paties kunigo rūpestis.

Imponuoja kunigas, kuris orientuoja žmogų į galutinį krikščionybės tikslą – "iš žmogaus padaryti dievišką žmogų". (Zumeris *Dabarties sutemos* 192 psl.). Juk ir Kristus ragino: "Būkite tobuli, kaip ir mano dangiškasis tėvas yra tobulas". Gali atrodyti, kad tai sunkiausia užduotis žmogui. Bet ji nėra nepasiekiama. Turint prieš akis tokį idealą, pamažu, žingsnis po žingsnio prie jo būtinai priartėsime. Kunigo pareiga padėti pašalinti kelyje pasitaikančias kliūtis. Tai ne vienos dienos ir ne vieno pamokslo darbas. Šį strateginį krikščionybės tikslą norėtųsi girdėti dažniau akcentuojamą. Šią mintį rėmė ir jau minėtas kun. Valdemaras Cukuras, išsakydamas gan svarbų kunigo sielovados rūpestį : "Privalome pasiekti, kad visi žmonės žmogaus širdimi priimtų gyvenimo įspūdžius ir dieviška šviesa nušviestų iš jų kylančią dainą". O tai reiškia, kad žmogus visur ir visada vadovautųsi MEILE ir TĖVO valia. Tai būtų didelis pasiekimas, kuris padėtų žmogui suvokti tikrąją gyvenimo prasmę ir tikslą, padėtų žmogui įžvelgti Dievo pėdas žemėje, padėtų žmogui pačiam atsigręžti veidu į Dievą. Tik tada žmogus pasijustų esąs laimingas. O ar tai jau nebūtų priartėjimas prie dieviško žmogaus?

Visa kunigo pastoracinė veikla privalo būti labai nuoširdi. Jokiam formalumui ar rutinai neturėtų būti vietos. Ypač kunigas turi būti jautrus, lankantis pas ligonius ir darbuojantis su vaikais ar moksleiviais. Šiais atvejais kunigas paprasčiausiai turi tapti liepsnojančiu meilės židiniu". O tos meilės šilumą ir ligoniai, ir vaikai labai greitai pajunta. Išsi-

skyrus jie vėl ir vėl jos pasigenda ir laukia naujo susitikimo. Jei įvyksta grįžtamasis ryšys, kai ligoniai ir vaikai pamilsta kunigą ne mažiau, kaip kunigas juos. Tokia pastoracinė veikla labai sveikintina.

Ar bereikia pridurti, kad visas liturgines apeigas kunigas turėtų atlikti nesiblaškydamas, neskubėdamas ir visada susikaupęs. Tokį rimto ir susitelkusio kunigo veidą tikintieji paprastai ilgai išlaiko gyvą savo širdyse. Tačiau tai nereiškia, kad kunigui visai neleisime nei šypsotis, nei juoktis, nei būti linksmam, kad jam užvilksime tramdomuosius marškinius. Anaiptol. Tikintiesiems visada smagu matyti kunigą ir besišypsantį, ir besijuokiantį. Vaišėse, pavyzdžiui, tarp kitų anekdotų pasakotojų smagu išgirsti anekdotą ir iš kunigo lūpų. Suprantama, kunigo anekdotai turėtų būti kiek diferencijuoti. Jų laisvumą turėtų nustatyti pobūvio dalyvių intelektualinis lygis. Bet iš esmės to nereikia vengti. Kartu su kunigu būsime dar linksmesni. Kunigas neturėtų atmesti tikinčiųjų kvietimo dalyvauti bendrose iškylose ar ekskursijose. Jauni kunigai neturėtų atmesti jaunų tikinčiųjų žmonių pakvietimų dalyvauti jų vardinių, gimtadienių ar kitokiose šeimos šventėse. Savo apsilankymu tiems žmonėms kunigas pareikštų tik pagarbą.

Šiais demokratijos įtvirtinimo laikais, kai laisvai reiškiamos skirtingos nuomonės, ar esant net visuomenės susipriešinimui, kunigo pareiga stebėti visus visuomeninius procesus, spaudą, televizijos programas ir kt. Pastebėjus bet kur amoralumo pasireiškimus, kunigas pro juos neturi praeiti primerktomis akimis, o privalo būti iniciatoriumi energingos kovos su moralės ar dorovės žalotojais bei mindžiotojais. Tais atvejais pasikliauti vien sakykla nepakanka. Pagal galimybes reikia pasinaudoti įmanomomis informacijos priemonėmis, ypač spauda. Tik nepailstantis pasipriešinimas blogiui padės duoti atkirtį nesveikoms apraiškoms ir apsaugos visuomenę nuo dvasinio puvinio infekcijos.

Žodžiu, šių laikų kunigui įpareigojimų yra daug daugiau, negu iš pirmo žvilgsnio juos gali numatyti.

Belieka gerbiamiems kunigams tik palinkėti sėkmės ir dvasinio tvirtumo. Nepalūžkite!

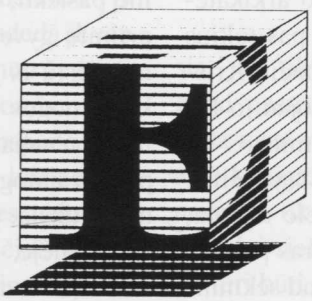

■ Šv. Rene parapija Čikagos pietvakarinėje dalyje geg. 23 d., per Sekmines, minėjo 40 m. sukaktį. Klebonas kun. Petras Paurazas pasistengė, kad tą sekmadienį toje nelietuvių bažnyčioje būtų pamaldos ir lietuvių k. Šv. Mišias aukojo lietuviškai klebonas kun. P. Paurazas ir kun. V. Mikolaitis iš Švč. M. Marijos gimimo parapijos. Giedojo R. Soko moterų ansamblis. Čia buvo pirmą kartą atliktas naujas R. Soko kūrinys *Dievo avinėli*. Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Vyčių organizacijos nariai.

■ Kun. Tomas Skrudupis, baigęs Romoje teologijos licenciato studijas, 1999 m. vasarą dirbo sielovados darbą Čikagos Švč. M. Marijos gimimo parapijoje, pavaduodamas kun. R. Gudelį, kuris išvyko į Prancūziją pagilinti prancūzų k., o į Lietuvą – pravesti jaunimo stovyklas. Abu šie kunigai yra iš Panevėžio vyskupijos.

CHAMELEONAI

Antanas Marčiulaitis

1999-ieji paskelbti pagyvenusių žmonių metais. Vieninteliai metai, kai mūsų seneliai ir senelės gali lengviau atsidusti: štai pagaliau ir mus prisiminė, ir mums šiokį tokį dėmesį skiria. Ar iš tikrųjų šiais metais garbaus amžiaus žmonės pajuto bent kiek apčiuopiamesnį visuomenės ir vyriausybės dėmesį bei pagarbą? Ar vietinės valdžios atstovai dažniau aplanko senukus? Ar pasidomi, ką tie senukai valgo, ką ant duonos riekelės užsitepa? Ar gali užtikrinti, kad žiemą nesušals, jei kuro niekas dar neatvežė ir nepadėjo paruošti? Ar pasiteirauja: gal sūnūs, dukros pamiršta aplankyti, materialiai paremti?

Kas tiesa, tai tiesa: tie sūnūs ir dukros atranda laiko anūkus atgabenti ir ilgesniam laikui senelių meilei ir priežiūrai palikti. Tegu pasidžiaugia mažaisiais o mes kurortuose pasilepinsime, į užsienius pasinešime turizmo arba komercijos reikalais. Suprantama, senukams juk reikia užkrauti šitą malonų rūpestėlį, kad kurį laiką nesijaustų vieniši, kad bevedžiodami, bemaitindami, lovytes klodami, susimurzinusius prausdami, pasakutę sekdami... turėtų progos ir savo tolusią nutolusią vaikystę prisiminti. Taigi tegu pasidžiaugia anūkėliais, juk šie metai ypatingi – pagyvenusių žmonių pagerbimui skirti. O tėveliai, palikę savo vaikučius patikimose rankose, apgaubtus didele senelių meile ir dar didesne rūpesčių našta, tegu paplūdiniuose kaitria saulute mėgaujasi, odą sau rudina, jūroje mirksta, po užsienius važinėja, visokiausiomis pramogomis dvasiškai ir kūniškai sotinasi, pinigus tūkstančiais švaistydami. O jei bent nedidelę dalį tų pinigėlių būtų pridėję prie kuklių pensijų savo paliegusiems tėvams, seneliams?.. (Vis dėlto esu įžūlus: lendu į svetimas kišenes, ne savo pinigus bandau skaičiuoti ir skirstyti.) Tačiau vaikai, seneliams savo mažuosius palikę, tik juokiasi: kam seniams tie pinigai! Jų reikmės kur kas mažesnės nei mūsų. Jie jau atgyveno savo geriausius metus. Argi mes neturime teisės pasinaudoti vasaros atostogų malonumais?!

Tai va, šie metai – pagyvenusiems žmonėms pagerbti, juos dažnėliau prisiminti, jų buitimi pasidomėti. Apgaubti valdžios ir visuomenės dėmesiu, ir jie labiau pajustų besibaigiančio gyvenimo džiaugsmą, ir jiems paukšteliai linksmiau čiulbėtų, saulutė meiliau šypsotųsi, medžiai smagiau oštų...

Ak, tie pagyvenusieji žmonės, kokie jie įnoringi!

Jei skaitytojas turės bent truputį kantrybės, pateiksiu du buitinius vaizdelius, paimtus iš realaus gyvenimo šiais pagyvenusių žmonių metais.

Pirmas vaizdelis

Senutė Agota išleidus du sūnus ir tris dukteris į savarankiško gyvenimo kelią, po to palaidojus vyrą, liko vienų vienužė savo kiuženoje lūšnelėje vargelio vargti, rūpestėliais dienų niūrastį prablaškyti. Būdavo, sėdi prie apmūsojusio langiuko, žvelgia į laukų platybes, tarp reumato išklaipytų pirštų rožančiaus karoliukus varvindama ir bedante burna tyliai poterėlius vapėdama. Niekuo nesiskundė, nieko sau negeisdavo. Jai terūpėjo viena: kad tik vaikai, sukūrę šeimas, gyventų sotūs ir laimingi, kad tik kuo daugiau anūkėlių sulauktų...

Bet vieną sykį ėmė ir pasiligojo. Kaimyno rūpesčiu buvo išgabenta į miestą ir patalpinta ligoninėje. Porą mėnesių ji ten prastūmė, atsigavo, sustiprėjo. Niekas jos tenai neaplankė, skanėstų neatnešė, meilesnio žodelyčio nepratarė. Gal nežinojo, kad ji ligoninėje, gal laiko aplankyti neturėjo, o gal ir... nenorėjo. Ech, maža bėda, jei ir numirtų. Juk jau senatvė, lyg ir laikas būtų... Bet Agotėlė

vis dėlto nenumirė. Išrašė ją iš ligoninės, negi visą laiką laikys. Išėjo moteriškutė pėsčia. Ne į savo lūšnelę, ką gi ji ten viena veiks. Patraukė pas sūnų Vidą. Jis arčiausiai gyvena.

– Ko tu, mama, taip vėlai?... – nustebo Vidas.

– Gal kokia negerovė? – primezgė martelė Audronė.

– Aš iš ligoninės, – suvirpėjo senutės balsas. – Į savo būstą grįžti kažkodėl netraukia: ten taip nyku, tuščia, nė menkiausio šakaliuko nebėr krosniai pasikurti, karštimo išsivirti. Bijau vėl susirgti, tai ir užklydau pas jus. Gal, sakau, rastųsi laikinai čia menkas kampelis ir man. Pabūčiau kiek, sutvirtėčiau, tada atgalios...

Oi kaip susirukšnojo Vido veidas! Oi, kaip niurgzliai užrypavo Audronė! Na ką gi, vėlus vakars, kaip jau čia imsi ir išvarysi atgal. Tegu pernakvos, o rytą – pas vyriausiąją dukrą Kazę. Ten vietos gal kiek daugiau...

Rytą Agota išėjo pas Kazę. Toji iš tolo kratėsi motinos: o kodėl ne pas Justiną? Ten ji labai praverstų prie naujagimio. Na, jei taip, tai gal tikrai pas Justiną...

Ir patraukė lauko kelučiu pas sūnų Justinėlį, įsikūrusį už šešių kilometrų.

– Būk geras, vaikeli, priimk kokiai porai savaičių, kol jėgas atgausiu...

Šisai tyli, į savo žmonikę dirsčioja. O toji kad užkudakino, kad užsiliepsnojo" – Keturi vaikučiai pabiručiai, vos spėju juos sužiūrėti, gyvulių ištisas tuntas, darbas darbą gena, o čia – dar viena našta... Kada ir suspėsiu, kaip viską aprėpsiu!

Agota mato, kad ir čia ji nepageidaujama. Nubraukė neklusnią ašarą ir – sudie. Sėdo į autobusiuką ir išbildėjo į miestą, pas dukrelę Anelę. Toji – nei šio, nei to. Viena gyvena, nei vyro, nei vaikų neturi. Pabuvo motina pas ją, pamatė, kad neįmanoma šitaip toliau gyventi. Anelė išeina anksti rytą į darbą, vėlai vakare grįžta – ir į lovą. O tu, motin, žinokis. Bet blogiausia, kad visąlaik tyli ir tyli. Nepaklaus, ar valgius, gal arbatos užkaisti. Pati valgo valgykloje, tai maisto retai tebeparsineša iš parduotuvės.

Teko Agotai palikti ir Anelę. O jei pabandžius vėl į kaimą, pas jauniausiąją dukrelę Rimutę? Nors ir ji ankštokai gyvena, galą su galu vos suduria, bet gal kaip nors... Eina Agotėlė, kojos vos velkasi, o širdis kad dreba, kad daužosi: pas-ku-ti-nė vil-tis, pas-ku-ti-nė...

Rimutė pasitiko motiną, apglėbė, pabučiavo.

– Sėsk, mamyte, pavargai. Aš tuoj... – ir šoko prie viryklės.

Agota valgo, tris anūkėlius, ją apspitusius, glosto. Grįžta iš darbo žentas Jonas. Agotai paširdžiuos nudiegė. Kažin kaip jis reaguos?

– Seniai, mamyte, lankėtės pas mus. Pasiilgome, – sako Jonas. Pagarbiai žvelgia į ją. Šypsosi.

Senajai iš karto širdis atlėgo, išgirdus šitokį pasakymą.

Pagyveno mėnesį, pagyveno du – niekas nieko. Nei dukra, nei žentas nerodo net menkiausio apmaudo. Atvirkščiai, dar palepina ją. O kai ji pasisakė grįšianti į savo namučius, Rimutė pabučiavo ją, stipriai apkabino, tarsi prilaikydama, kad nepabėgtų, ir tarė:

– Gyvenk, mamyte, pas mus, ką gi ten veiksi viena. Ne tas amžius, ne tos jėgos.

Žentas jai pritarė: žinoma , reikia sveikatą tausoti.

Ir pasiliko Agota čia gyventi. O kai įsitikino, jog jų meilė ir prieraišumas jai neblėsta, nusprendė atskleisti savo paslaptį:

– Visą gyvenimą taupiau juodai dienai, tai ir susidarė virš dvidešimt tūkstantėlių. Neilgai tegyvensiu, tad norėčiau tuos pinigus jums perleisti. Matau, kad esate to verti.

Rimutė neiškentusi prasitarė kažkuriam iš brolių ar seserų apie motinos santaupas. Na ir sujudo, sukruto dukterys ir sūnūs: kalnus gėrybių žadėjo, pas visus ir vietos motinai atsirado. Agota nepasidavė vilionėms, pasiliko visam laikui pas jaunėlę dukrą Rimutę.

Antras vaizdelis

Sūnus Edmundas ir jo žmona Vaida, paveldėję tėvelio ūkį, įsipareigojo jį iki gyvos galvos karšinti. Tačiau nė mėnesiui nepraėjus ėmė juo bodėtis. Tai trupinys bevalgant ant staltiesės nukrito, tai lašelis viralo iš šaukšto captelėjo, tai vėl gi kartais pakosėja, paskrepliuoja, tai senatve pernelyg stipriai atsiduoda. Kentė senas tėvas, lindo į užkampius, kad kuo mažiau maišytųsi, kitiems nuotaikos nedrumstų. O tiedu vis niukino ir niukino jį, aibes priekabių atrasdavo. Neapsikentė senukas ir išėjo iš namų. Bastėsi gal dvi savaites. Ruduo ėjo į pabaigą, pamažu įsisiūbavo šalčiai. Kur pasidėsi, kur prisiglausi – visur viskas svetima, bedvasiu šiurpuliu dvelkia. Grįžo senukas Pranas atgal į savo pastogę. Tegu tyčiojasi, tegu niekina – tylės kaip žemelė. Nesės prie bendro stalo, kaip nors pramis iš kuklios pensijos, įsispraudęs į kamputį prie savo lovos.

Nedrąsiai pravėrė duris, patykučiais slinko prie lovos nė žodžio netaręs. Bet kaip jis nustebo išgirdęs minkštą lyg vata Edmundo balsą:

– O, tėtis grįžo. Sėsk, pavargai.

Edmundas švyti, tėvą už stalo sodina. Marti skanėstų neša ir vis ragina:

– Valgyk, tėvuk, nesivaržyk. Matau, išalkęs, sušalęs – atsigausi.

Nesuprato senukas Pranas, kodėl jie taip pasikeitė, iš kur tas perdėtas lipšnumas. Paaiškėjo tada, kai sūnus atnešė voką, išėmė iš jo mašinraščiu primargintą lapą ir padavė tėvui paskaityt. Tėvas įsmeigė žvilgsnį į popierių, o rankos kad dreba, kad dreba... Tai buvo pranešimas iš Amerikos: brolis mirė. Susigraudino Pranas, ašarą, nuo skruosto nužėrė.

Skaityk iki galo, – ragina Edmundas.

Tėvas vėl įsistebeilija į lapą, skaito ir savo akimis netiki: kas gi čia dabar? Brolis nemenką turtą jam testamentu užrašęs! Mat visąlaik buvęs viengungis, neturėjęs kam kitam iš artimųjų palikti. Dabar Edmundas pakišo jam ir testamento kopiją. Dieve mano, tai turtingo brolelio būta! Užtat ir neblogus siuntinius jam į Lietuvą atsiųsdavo, o Edmundas su žmonele juos išgrobstydavo, tėvui tik atliekas palikdami.

Žvelgia Edmundas, žvelgia ir jo žmonelė į tėvą. Tokie patenkinti, tokie lipšnučiai, o akys tik blizga, o lūpose šypsenėlės gražiai pražydusios. Juk neilgai tetrauks senis, įkopęs į aštuntą dešimtį. O tada – visas paveldėtas turtelis jiems atiteks.

Bet tėvas tik galvą palingavo, padūsavo ir pralemeno:

– Nereikia man tų turtų, kiek aš čia gyvensiu. Nenoriu nei pas notarą, nei į tą Ameriką dangintis dokumentų ir turtų tvarkyti.

O Edmundas su žmona tik žvilgčioja, pečiais trūkčioja:

– Iškvaršo senis, mąstymas atsipalaidavo, tai ir svaičioja nei šį, nei tą.

Iš tiesų kartais būna keistoki tie pagyvenę žmonės: mąsto ne visai logiškai ir nusišneka iki nesąmonių. Kam, girdi, jiems tos santaupos, kam gi paveldėti, o ne pačių užgyventi turtai. Atrodo, lyg vaikų neturėtų... Kai tie vaikai buvo maži, tai viską tik jiems: ir gardesnį kąsnelį, ir gražesnį rūbelį... Nieko jiems tada negailėjo, kad tik laimingi augtų, vaikystės džiaugsmą glėbiais kabintų. Kad užaugę visa tai atsimintų ir tėvams tuo pačiu atsilygintų.

O gal gi vertėtų nors retkarčiais, nors prabėgomis pamąstyti, kaip užbaigsime 1999-uosius - pagyvenusių žmonių metus?

Kas padeda ir kas kliudo sugyventi su kitais

Monika Riaubiškytė

Na, kodėl žmonėse tiek daug pykščio, pavydo? Visa tai kliudo žmonių bendravimui. Iš ko kyla didžiulė sumaištis.

Pagrindinė priežastis, kodėl žmonės nesugyvena – pavydas. Tai lyg skambučių kontrolė, spidomento tikrinimas, rausimasis po kišenes. Iš šalies tai atrodo tikrai juokinga, tačiau pakrikusių jausmų žmogų gali pastūmėti į katastrofą. Juoda skraiste dažnai užkloja visą šviesų laimės, tarpusavio supratimo lauką, iššūkiai, šauksmai ir netgi smurtas. Kaip to išvengti? Manau, kad pirmiausia reikia valdyti save. Tačiau šiuolaikinėje visuomenėje tai ypač dažnas reiškinys. Pavydas pražudo žmones ir, tada būna per vėlu, nebeįmanomą nieko pakeisti. Daugelis jaučia "kartėlį", kad kiti gyvena geriau, yra gražesni ir t.t. Manau, kad norint gerai sugyventi su kitais, reikia malšinti pavydą, mažiau leistis į apkalbas. Suprantu, kad galbūt tai nėra lengva, bet pabandykime vieną dieną pagirti savo draugą: "Kaip tu gražiai šiandien atrodai. Tau ši palaidinė labai tinka". Ir iš karto pajusime savyje malonų jausmą, suteiksime kitiems džiaugsmo.

Tačiau yra dar viena labai svarbi problema, kuri atstumia nuo tavęs kitus. Tai tavo bloga nuotaika, nepasitenkinimas viskuo. Bet juk gyvenime nutinka visaip. Rodos, brandinai savyje didžiausią ir gražiausią svajonę, šildei ją, apipindama meile ir troškimais, kol atėjo diena, negailestingai viską "nusinešusi", sutrupinusi tavo laimę, sudaužiusi ją į mažiausias, nebeįmanomas suklijuoti šukes. Ir nepaliko jokios, net ir mažiausios vilties. Ir tada, aplipęs abejingumu ir sielvarto šukėmis, pats savęs klausi: kam gyventi?

Ši problema yra tikrai labai didelė ir jau nebegali vaikščioti laimingas, apsimesti, kad nieko nenutiko. Tai būtų savęs prievartavimas. Manau, kad ir aplinkiniai turėtų tave suprasti. Žinau, kad nepasakosi visiems savo nelaimes. Tokiu atveju yra būtinas geriausias draugas, kuris tave suprastų, paguostų. Tačiau, kai aplinkui tiek daug pykčio, pavydo, reikia pasirinkti nuoširdų, patikimą žmogų, kuris saugotų tavo paslaptį. Man irgi taip buvo nutikę, kai rodėsi viskas prarasta. Tuo metu aš turėjau draugę, kuri, maniau, esanti geriausia. Aš patikėjau jai savo paslaptis, o ji viską išplepėjo tam, kuris buvo mano didžiausias priešas, ir taip ji pasinaudojo mano situacija. Tada buvau be galo nusivylusi žmonėmis, maniau, kad niekam nieko negalima patikėti, nes nežinai, kas bus rytoj. Tapau užsidariusi, netekusi vilties, todėl puikiai suprantu tuos žmones, kurie yra "vienišiai". Galbūt kartais geriau likti vienam, nuošaly. Tai, žinoma, trukdys bendrauti su kitais, bet nors žinosi, kad niekas tavęs neišduos. Dažniausiai tiekie žmonės mėgsta nakties metą. Juk tai liūdnumo, vienišumo simbolis "Vienišiai" eina savo gyvenimo keliu. Viršuje beribės žvaigždės. Aplinkui žiburiuoja namų langai, kur galbūt laimingi žmonės, o galbūt tokie pat nusivylę. Eina nesuprasdami, kur nerimas, kur džiaugsmas, o kur liūdesys. Ir nejučia suspaudžia širdį mintis: "Gyvenimas eina pro šalį. Beprasmis gyvenimas".

Todėl be galo sunku atsitiesti, vėl džiaugtis gyvenimu, susirasti nuoširdų draugą, nuimti juodą skraistę nuo bendravimo su kitais.

Noriu tikėti, kad tokių žmonių bus vis mažiau, ir duok, Dieve, kad jiems nusišypsotų laimė. Tikiu, jog ateis tokia diena, kai nebeliks

KAS PADEDA IR KAS KLIUDO SUGYVENTI SU KITAIS

Alytė Valentukevičiūtė

Žmogus nepasikeitė nuo Viduramžių misticizmo epochos. Akyliau pažvelgus, aplinka, vyravusi prieš šv. Augustino "Išpažinimų" parašymo laiką, atsinaujino tik technikos atradimais. Gyvenimas pasipildė mokslo naujovėmis. Žmogaus būtis tapo pilna, kartu dėl dabarties skepticizmo tuščiavidurė. Naujieji reliatyvizmo amžiai jam davė daugiau nei galima įsivaizduoti. Nuėmus dvidešimtojo amžiaus pabaigos planetos širmą, matome tik paprastus žmones. Kiekvienas jų – "nuogas", neišsiverčiantis be kitų. Gyvenimiškieji klausimai išliko beveik analogiški užduotiems *Ars Antiqua* metu, ar seniau.

Kaip bendrauti – vienas pagrindiniųjų. Atsakymas skamba: bendrauk, kad pažintum! Gimdamas žmogus atsineša glėbį problemų. Jis negali likti vienumoje. Antraip nesusidoros su jomis. Taps silpnutis, pažeidžiamas. Jį pražudys įsigalėjusi Laiko Dabartis. Atėjusiam tiesiog kapitališkai tenka prisitaikyti. Lemiamą žodį tars supantis pasaulis, globėjai, auklėjimas.

Nuo gimties taško prasideda arši kova. Žmogus kaip koks gladijatorius – svarbiausias "mūšio lauke". Ne ginklu turi kovoti, bet protu, ir klausytis širdies. Nepasiduoda lepumui – vadinasi, jo asmenybė tvirtėja SAVYJE. Pirmasis pasiekimas vainikuojamas tolesne įvykių eiga. Ir taip be galo. Jėgos kaupiamos, tuojau vėl panaudojamos. Jis pasiduos, ir ištiks klaiki nebūtis.

Svarbu žmogų supažindinti su gyvenimu. Tegu pajaučia pasaulį esant ne savo namus. Čia – laikinas, nuostabus prieglobstis, suteiktas Visatos Valdovo. Žmogus ateina kaip svečias. Jis pakely į tikruosius namus…

Tėvų uždavinys – laiku užkirsti kelią atžalos savanaudiškumui, egoizmui, beširdiškumui. Lai mažon galvelėn telpa daugiau nei moko mokykla. Tegu vaikas mato gamtą. Gamtos vaizdai žadina sielą, lavina gėrio supratimą. Be abejo, sielos gražumą diktuoja ne vien gamtos stebuklai, tačiau ir pati žmonijos evoliucijos istorija.

Gyvenimas – tai menas gyventi. Laimė, kad esi jau nepakeičiamas gėris. Bet kaip artimas? Ar esame jam pakantūs ir dėmesingi? Kaip dalijamės su juo pasauliu? Meilė šildo artimus, mylimus žmones. Ji reikalinga ir save vadinantiems atstumtaisiais. Atsimerkime prieš juos. Mus supa įvairūs žmonės skirtingais charakterio bruožais. Sutvarkyta, jog turime būti tarpe jų, vieni jų. Norint tapti laimingu, privaloma linkėti laimės kitam žmogui. Gyvenant dėl artimo, lengvai pasiekiama pilnatvė ir vidinė ramybė.

---

pavydo, pykčio, apkalbų.

Manau, kad mes patys esame savo likimo kalviai. Viskas susiveda į tobulėjimą: "Amžinajame žmogaus tobulėjime negali išnykti nė viena dvasinė pastanga. Žmogaus gyvenime jausmai gali plėtotis iki begalybės. Jausmai žmogui gali įgyti sugebėjimą suprasti aukščiausią gėrį arba gali išnykti blogyje" (E. Malūkas).

Bendravimo kultūros lygis kyla iš meno kanonų suvokimo. Pratinkimės vaizdžiai kalbėti, laisvai dėstyti žodžius. Esant turtingiems vidiniams išgyvenimams, taps įdomus pats bendravimas. Žmogaus tikroji apraiška turi būti paremta trimis dalykais. Tai įdiegtas grožio vertinimas, meilė draugams ir priešams bei tiesos laikymas vienu iš pagrindinių įstatymų. Darbas – stebuklinga priemonė išreikšti pagarbą sau pačiam ir žmonėms. Dirbdami vienijamės su jais. Tada atsiranda bendri interesai. Bendravimą suartina kalba. Ji kaip abiem pusėms suprantamas žodinis komunikavimasis. Ir kalba širdyje, kuri išreiškiama pripažinimu, pritarimu. Galima teigti, kad tai tam tikra trauka, magnetizmas pritraukiantis žmones.

Tikrasis bendravimas grindžiamas pagalbos principu. Žmogus nepabėgs nuo žmogaus, anksčiau ar vėliau jis bus atrastas. Iš to susideda žemė...

Reikšmingas akcentas artimojo atžvilgiu – giedra nuotaika, padrąsinimas, pagyrimas. Be bendravimo nesusiprastume, neišreikštume net menkiausių jausmų. Mes gebame prabilti akimis. Tokiais atvejais pakanka švelnios šypsenos, rankos paspaudimo. Paprastumas, lydimas tavo nuoširdumo, sudomina žmones. Galbūt tai nuostabiausias Kristaus mokymo pavyzdys.

Reikia atkreipti dėmesį į kukliai gyvenančius. Jų poreikiai stebėtinai nedideli. Jie nepasibodės ištiesti pagalbos spindulėlį. Šie žmonės jau išmoko vertinti mažus daiktus. Pažvelkime į juos atidžiau. Jiem nepritrūksta pasitikėjimo savimi. Gyvendami pagal Dievo valią, žmonės tampa be galo vieningi. Atrodo, tokių nedaug, bet juos galima rasti. Žmogus, trokštantis sugyventi su artimu, atsigręžia atgal ir sugrįžta į tikėjimą. Jeigu ne, jis turi neatpažįstamai pasikeisti. Kitaip, jis nebebus savimi. Keistis – reiškia nepaliaujamai ir nuolatos tobulintis. Pirmiausia pravartu įsižiūrėti į save, tik paskui akylai stebėti aplinkinius. Žmoguje gyvena sielos ir kūno sargas – SĄŽINĖ. Tame sudėtingame bendravimo procese viską kontroliuoja ji. Savaime suprantama, žmogus renkasi tarp gėrio ir blogio. Tačiau jis visų pirma aukščiausiojo tvarinys. Siekdamas piktadaryščių įrankio, prieštaraus savo prigimčiai. Jo misija yra kurti gerumą. Kad grožis, lyginant lengvos svajos, sklistų aplink. Kaip minėjau, žmogus gimdamas atsineša problemas, kurias sprendžia gyvendamas. Nė vieno neaplenkia vingiuoti keblumai, lydintys take. Klausydamas Valios Jėgos, žmogus neginčijamai prasilaužia. Jis turi žinoti, kad blogis – privataus tobulumo nebuvimas. Pati siela žmogui yra turtas. Ji neįkainojama dvasinė vertybė. Siela atsirado iš amžinosios Meilės, o mes neatsiejama viso to dalis. Siela linksta į pikta, vadinasi žmogus gundomas. Kitaip tariant, jis dvejoja, blaškosi. Tai kliudo sugyventi su kitais. Tuo atveju nedelsiant nugalėti abejones ir iki šaknų išrauti didybę!

S.O.S.

Ada Sutkuvienė

Minėtina, kad žmogus visgi turi savy bent trupinį išdidumo. Kai jo esti tiek, jog tekėte liejasi per kraštus, tuomet šitaip tampa saviraiškos sunkumu. Atsiranda nepageidautinas talkininkas – išpuikėliškumas. Dauguma nusigręžia nuo tokių...

Kas vyktų margame pasaulyje, jei kiekvienas nuspręstų esąs išmintingiausias. Įprastą mėlyno gaublio vaizdą sujauktų garbėtroškos ir netikri pranašai. (Tiesa, dabar tokių netrūksta). Niekas neišgirstų verkiančių Ruandos mažylių. Visi užsidengtų akis, matydami lėktuvo katastrofą. Žemė, pritvindyta pavydo židinių ir neapykantos gaisrų, žūtų. Neretai galima pastebėti, jog pernelyg visur prikimšta nenatūralumo, pompastiškumo, melo. Atkreipkime dėmesį į šv. Bažnyčią, šaukte šaukiančią, kad dar nevėlu pasitaisyti. Susimąstykime! Tatai vyksta kaip tik dėl bendravimo praradimo...

Paanalizuokime vieną žmogų. Jam beaugant, bręstant ir besivystant, iškyla savižvalga. Nuo jos prasideda savęs stebėjimas. Koks jis atrodo? Ką mano apie save? Ką galvoja apie jį kiti? Skamba dvejopai. Yra keli atvejai. Pirmuoju, žmogus paklausia, kas jis. Jis žvalgosi, analizuoja, galvoja. Asmuo siekia gerumo, eina teisinga kryptimi. Žmogus, valdantis save, nesileidžia judinamas įvairių išorinių aplinkybių bei silpnybių, ypač jeigu jos būna nepageidautinos. Jis atidus savo artimajam ir griežtai reiklus sau. Antruoju aspektu, žmogus, nesugebantis bendrauti, tampa vergu. Jis nusprendžia, jog pasikeis. Nebepajėgdamas prisitaikyti, pasidaro dviem žmonėmis. Jo asmenybė susidvejina. Šis tipas pavojingas sau ir kitam. Bendrauja per atstumą, dėl pernelyg išsikerojusio uždarumo ir prietarumo nėra mylimas. Paskutinysis atvejis, kada žmogus liguistai kreipia dėmesį į aplinkinių kalbas, žvilgsnius ar net nuotaikų kaitas. Stokodamas savo nuomonės, tampa lengvai užgaunamas. Jo žodžiai kritikuojami, bet jis net nemėgina gintis. Toliau eina nepilnavertiškumas ir neurozės. Užsidaroma savy. To žmogaus nedomina pasaulis...

Pirmasis atvejis priimtinas tvirtoms asmenybėms. Jei jos išvengia fanatizmo, tampančio priešu kelyje į kito žmogaus pažinimą, jos geba dalintis džiaugsmu su visais sutiktaisiais. Reikia bent jau stengtis būti panašiam į stiprią asmenybę. Nuolankumu išsaugosime meilę artimajam. Kiečiausias širdis įmanoma palenkti, dovanojant švelnumą. Gyvenimo svarbiausiąjį egzaminą išlaikysime, kai padarysime laimingą savo draugą, patenkintus tuos, kuriuos bus leista sutikti šiame gyvenime. Tikrasis krikščionis sako, kad blogis tolygus absoliučiam nuliui. Žmonių bendravimo meno moko šv. Evangelija ir apaštalų darbai. Žmogaus stiprybė paklūsta protui. Tačiau protas iki galo nėra išgrynintas. Kadangi jis niekada neprilygs Dievui. Tobulumo pasiekimas yra ganėtinai tolimas ir suvokiamas dvejopai. Galime priliesti tik šimtąjį jo spindulėlį. Sugebantis tai įgyti, taps pačiu savimi. Kitais žodžiais šnekant, žmogus vienijasi su savuoju AŠ. Jis žvilga teigiamom emocijom.

Harmoningos asmenybės supratimas tapo kertiniu akmeniu tarp Antikos ir Renesanso epochų. Vis lėmė elgesys visuomenėje ir šeimoje. Jį diktavo ne baimė likti nesuprastam, bet įsitikinimai. Tais laikais bendraujant, dėmesys sutelkiamas į ieškojimą darnos ir skambesio. Parinkdavo atitinkamus apgalvotus išreiškimus. Senųjų amžių žmogus nebuvo kvailesnis, nei protingesnis už šiuolaikinįjį. Bet jis žinojo, pilnaverčiu jausis, kai lanksčiai bendraus, palaikydamas puikius santykius net nemalonioje draugijoje.

Žmogus, kad ir koks jis bebūtų, jam neduota suprasti visko. Esame riboti, bet dėl to nekalti. Dažnai žaižaruojame troškimu atrasti kažką nepaprastą. Atradus paaiškėja, jog savo labui paaukojome artimą. Mūsų protą visgi apvilia reiškinių nepastovumas, besikeičianti rutina. Reikia mokėti mokytis ir nesibijoti suklysti. Padarius klaidą, geriau prisipažinti. Tai vertinama. Negalim pasmerkti to, kuris įskaudino, nes pats gali būti jo vietoje. Ilgai nesikankinant atleisti. Būdamas geranoriškas, žmogus kaip

magnetu pritraukia bičiulius ir tuos, kurie anksčiau nepalaikė su juo draugystės ryšių.

Šių dienų mokslas kelia tik empiriškus žmogaus egzistencijos klausimus. Į pagalbą pasitelkime švietimą. Mokslas užmiršo, kiekvienas žmonių – atskira, individuali asmenybė. Absurdiškiausias mūsų laikų dalykus, apmokamas vizitas pas psichoterapeutą ar psichologą. Nejaugi už gyvybiškai svarios problemos sprendimą – duodami pinigai? Taip, žinoma, psichologai turi iš kažko gyventi. Bet ar jie džiaugsis, matydami nerandantį išeities žmogų? O jeigu jis kupinas bendravimo spragų? Manau, galima pertvarkyti tą sistemą... Tai yra pasirinkimas ar būti tarpe žmonių, jiems tarnauti, kukliai gyventi ir dirbti. Kiti tiesiog pasimeta, "išsipučia" ir apsikrikštija Godumo Tarnų vardais. Universalioji tiesa išreiškia, kad žmogus vis tiek nepabėgs nuo bendravimo. Ir čia jau negali padėti jokios taisyklės. Žmogus paklauso patarimų, elgiasi taip, kaip jam šnabžda sąžinė.

Supantį pasaulį nusistatome pagal savo susigalvotus kriterijus. Net vienas ir, rodos, visą amžių pažįstamas žmogus gali atrodyti kitoks. I. Kantas pasakytų, jog norintis būti žmogumi verčia save kentėti. Tai akivaizdu ir pilkoje kasdienybėje, literatūroje, kine. Žmogus pilnutiniai atsiduoda kitam. Kuriantys bendravimo meną, patys jam prilygsta. Jie lyg iš naujo skelbia žmogaus pažinimo filosofiją. Mes juos sutinkame. Juose – švytinčios akys ir tylus minkšto tembro vinguriavimas.

Tu turi gyvenimą! Gali tapti laikmečio riteriu. Mylėk, duok, dalink! Būsi gerbiamas, suprastas ir paguostas. Bet nesitikėk visko iš karto. Pirma atverk sielos duris besiprašančiam įeiti...

Gyvenime neišvengiama visokio plauko niekintojų. Tai žalojantys ir kliudantys bendrauti pragmatikai. Privalu įveikti juos. Tavo ginklas – tavo kalba! Aišku, geriausia neįsigilinti į piktų lūpų ištartus žodžius, pasistengti išlikti savimi. Juk dorovė ir geras tonas yra pagrindinė asmens ašis. Dorovinis auklėjimas – tolygus riešutui. Jį perkandusi asmenybė vėliau bus ugdymo pavyzdžiu kitiems. Be jokios abejonės ji dvasinga. Dvasingumas gimdomas tuomet, kada žmogus budi savyje ir skatina dorovingai elgtis kitą. Nevalia perlenkti lazdos, nes būsi vengiamas. Pernelyg didelis persistengimas bendrauti, išrutulioja atstumiantį įkyrumą. Atmintina, jog bendrauti trukdo siauro mąstymo žmogus, individas be sentimentų. Jis nelinkęs aukotis, vargintis dėl artimojo. Stengiasi tik sau. Jis priešiškas visiems. Tai valdytojas. Siekia draugauti su tais, iš kurių tikisi sulaukti pelno. Šie yra gudrūs apsimėtinėtojai. Dažnai jie pasislėpę po siaubingomis netikrumo kaukėmis. Juos sunkiai perprasti. Galima sakyti, kad toks žmogus tiesiog prarastas. Takas į aukštesniąsias sferas jam atrodytų tikra kančia. Nebent jis susiprastų esąs paliktas, vienišas, beviltiškas. Jis tikriausiai imtųsi save gelbėti įvairiais "malonumais". Dovana, jei kas jį ištrauktų iš klampaus liūno. Kai būtų įveikta to žmogaus puikybė ir išdidumas, jis labai pamažu stotųsi ant kojų. Žmogaus auklėtojas – pats žmogus.

Pabaigai norėčiau prisegti dar keletą žodžių. Bendravimą lemia ne tik profesiniai interesai, bet ir pažintys, susitikimai su naujais žmonėmis. Išlavinkime dvasią ir kūną. Tebūnie mums svetimas pavydas, jis sukuria neapykantos atmosferą. Bendraukime tiesiog žmogiškai. Draugystė prasideda nuo šypsnio. Te mumyse slypi pasiruošimas sutikti žmogų.

TIKĖJIMAS DIEVO ŽODŽIU

Chiara Lubich

"Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta" (Luk 1,45).

Šie žodžiai reiškia ypatingą įvykį, kuris yra paprastas ir kartu didingas: tai yra susitikimas dviejų motinų, laukiančių sūnų, kurių dvasiškas ir kūniškas simbolizavimas reiškia jųdviejų sūnų panašumą. Jos bučiavo juos su meile. Kai Marija kalbėjo, Elzbietos sūnus šoktelėjo jos įsčiose džiaugsmingai. O kai kalbėjo Elzbieta, atrodė, jog jos žodžius josios lūpomis kalbėjo Pirmtakas.

Bet kai pirmieji josios himno žodžiai buvo skirti Marijai, Viešpaties Motinai, paskutinieji buvo pasakyti trečiojo asmens: "Laiminga įtikėjusi".

Tuo būdu josios patvirtinimas įtaigoja visuotinį teisingumą ir neša palaiminimą visiems tikintiesiems, kurie rūpinasi, priima Dievo Žodį ir jį vykdo, sekdami Marijos pavyzdžiu.

"Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta".

Tai yra pirmasis Evangelijos palaiminimas, nurodytas Marijai, o taip pat ir tiems, kurie nori sekti josios pavyzdžiu.

Marijoje yra artimas ryšys tarp tikėjimo ir motinystės, kuri reiškia žodžio klausymą. Toje ištraukoje Lukas pataria kai ką, kas taip pat ir mums turi rūpėti. Toliau jo Evangelijoje Jėzus sako: "Mano motina ir mano broliai tai tie, kurie klauso Dievo Žodžio ir jį vykdo" (Lk 8, 21).

Beveik tikėdamasi tų žodžių, Elzbieta, Šventosios Dvasios įkvėpta, paskelbė mums, kad kiekvienas pasekėjas gali tapti Viešpaties "motina". Sąlyga yra, kad ji ar jis tikėtų Dievo Žodžiui ir pagal jį gyventų.

"Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta".

Po Jėzaus, Marija yra toji kuri geriausiai ir tobuliausiai tarė Dievui "taip". Josios šventumas ir didybė čia ir glūdi. Kai Jėzus yra Žodis, tasai įkūnytas Žodis, Marija, kadangi tikėjo, tai ir gyveno pagal tą Žodį. O Žodis gyveno ir buvo įkūnytas kaip mes, lygiai kaip mes.

Marijos vaidmuo, kaip Dievo motinos, yra didingas ir nuostabus. Bet toji mergelė nevienintelė, kurią Dievas šaukė skelbti Kristų. Kiekvienas krikščionis turi tokią pareigą vykdyti net ir kitokiu būdu ir įkūnyti Kristų ligi tokios ribos, kurią kartojo šv. Paulius: "Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane" (Gal 2,20).

Kaip mes galime tai atlikti?

Vykdydami tik Dievo Žodį, kaip Marija darė, tai yra, visiškai būdami atviri tam Dievo Žodžiui ir kad visi pažadai, turintys savyje Jėzaus Žodį, būtų vykdomi.

Kartais gali netikėtai pasireikšti tie skausmingi padariniai. Tada nebijokime jų priimti ir aukoti iš meilės Dievui ir žmonėms, kaip Marija darė.

Nuostabūs dalykai atsitinka visuomet tiems, kurie tiki Žodžiu – dideli dalykai, maži dalykai. Mes galime parašyti net knygą, paminėdami daug nutikimų, kurie tai įrodo.

Mes niekada neužmiršime patyrimo, kurį turėjome karo metu, kai tikėdami Jėzaus žodžiams: "Prašykite ir gausite" (Mt 7, 7), mes

Elgė, žalčių karalienė, **vitražo detalė, Jaunimo centre, Čikagoje.**

Ada Sutkuvienė

prašėme visko, ko daugelis vargšų stokojo, ir mes matėme maišus miltų, dėžes pieno miltelių, uogienes, malkas, drabužius, ir viską netrukus gavome.

Tokie atsitikimai įvyksta taip pat ir šiandieną. "Duokite, ir jums bus duota; saiką gerą, prikimštą, sukratytą ir su kaupu jums atiduos į glėbį. Kokiu saiku seikite, tokiu bus jums atiduota" (Lk 6, 38).

Tada ir spintos bus aprūpinamos maisto atsargomis visuomet, kai dažnai besidalinant su kitais jos ištuštėja.

Galime matyti, kad Jėzaus žodžiai visur ir visuomet yra autentiški. Dievo pagalba visuomet atvyksta laiku, net labiausiai neįmanomomis aplinkybėmis, ir pasiekia toliausiai izoliuotas šalis pasaulyje. Tai neseniai nutiko motinai, kuri gyveno baisiame skurde, ir turėdama tik truputį pasilikusių pinigų, atidavė tą truputį dovanai tam, kuris buvo skaudesniam reikale. Ji tikėjo Evangelijos patarimu ir atidavusi viską, jautė ramybę. Netrukus jos jaunesnioji duktė atnešė jai kaip tik tokią dovaną, kurią ji gavo iš senesnio giminaičio, tą dieną atvykusio pas kaimynus: jos mažoje rankoje buvo dvigubai didesnė dovana, negu toji, kurią ji buvo gavusi iš savo motinos.

Toks pat "mažas" patyrimas, kaip šis, drąsina mus tikėti Evangelija. Kiekvienas mūsų galime patirti džiaugsmą, kai gauname palaimą ir matome, kad Jėzaus žodžiai pildosi.

Kai kiekvieną dieną turime ryšius su Dievo Žodžiu įvairiose mūsų gyvenimo aplinkybėse ir skaitydami Šventraštį atveriame savo širdis ir klausome, ko Jėzus iš mūsų nori ir kad Jo pažadas tikrai išsipildys, mums netrukus bus aišku, kaip Marijai ir tai kitai motinai, kad Jis vykdo savo pažadus.

O mus džiugina ir skatina ir dar uoliau gyventi pagal tikėjimą, visuomet vykdant visus Viešpaties įsakymus ir mokymus, ypač kai matome, kad visame pasaulyje yra per 14 milijonų žmonių, kurie gyvena pagal tikėjimą. O tai skelbia spauda, radijas ir televizija savo programose.

Iš anglų kalbos išvertė ***Kostas Paulius***

■ Kun. Nikodemo Švagžlio – Milžino 100 m. gimimo sukaktis buvo paminėta Lietuvoje gegužės mėn. Jis priklausė Kaišiadorių vyskupijai, apie 15 m. buvo Kernavės klebonu. tarp daugelio jo parašytų knygų minėtinos *Vilniaus Aušros Vartai*, *Mūsų Švenčionys* (iš ten kilęs), *Vilniaus sūnūs* ir šešių parapijų istorijos. Mirė 1985 m. Vievyje, palaidotas Kernavėje.

JAUNIMAS

Tėvynę prarasti labai lengva,
o susigrąžinti nepaprastai sunku

Martynas Lukoševičius

"Kiekvienas tautietis jaučia stipriau ar silpniau, kad jis pašauktas gyventi tautos išlaikymui. Kiekvienas aiškaus tautiškumo žmogus stiprina ir kitame žmoguje jo tautiškumą. Tam dedamos pastangos ir tremtyje", – taip 1945 m. rašė Vydūnas straipsnyje, kurio rankraštį Vydūno draugijai perdavė Gerda Karalienė, dabar gyvenanti Šv. Kryžiaus saloje, Mergelių Salyne.

Kiekvienais metais lankydamasis Mažojoje Lietuvoje, dairausi tikrųjų lietuvių, kurie išlaikė savo kalbą, papročius, išsaugojo bent lietuvišką pavardę. Tačiau tokių žmonių maža. Susitikus išaiškėja, kad lietuviai kėlėsi į šią žemę trimis bangomis. Kai pokario metais Lietuvoje prasidėjo trėmimai, dalis žmonių bėgo anapus Nemuno: radę derlingų žemių, apsigyveno ir pradėjo ūkininkauti. Jie susiremontavo senųjų gyventojų paliktus pastatus, augino gyvulius ir džiaugėsi tik tuo, kad gyvena netoli savo gimtinės. Bendraudami su giminėmis, jie išlaikė savo tikėjimą ir tradicijas. Vėliau nemaža lietuvių dalis apsigyveno čia tais metais, kai grįžo iš Sibiro tremties, nes jiems nebuvo leista gyventi Lietuvoje. Įsikūrė, kaip ir pirmieji, šitoje žemėje, arčiau Tėvynės.

Skaudžiausias yra trečiosios ateivių bangos likimas. Tai lietuviai – jauni žmonės – pagal "komjaunuoliškus kelialapius" apsigyvenę Karaliaučiaus krašte ir čia pasilikę. Nemažai jų sukūrė mišrias šeimas. Rusų kalba jiems tapo įprastine, tautos dvasios išsaugojimui neskyrė dėmesio, jų nedomino, kad mūsų Lietuva jau vėl yra laisva ir kad būtų galima į ją grįžti. Todėl ši buvusių lietuvių grupė visiškai baigia nutautėti. Tokius lietuvius ir vietinė valdžia labiau palaiko, nes jų šeimos – rusiškos.

Kartais lietuviai, nenorėdami ar bijodami išsiskirti iš vietinių, tuokdamiesi su rusėmis, net dabar pasirenka jų pavardes. Mišrioje šeimoje gimę vaikai jau nebegirdi lietuviško žodžio, nemato lietuviškos knygos, neišgirsta lietuviškos dainos. Kai Gumbinėje (dabar Gusev) buvo pasiūlyta atidaryti lietuvišką klasę, neatsirado tėvelių kuriems prireiktų tokios mokyklos.

Patį baisiausią pasakojimą išgirdome besilankydami Labguvoje (dabar Polesk). Viena lietuvių šeima po karo apsigyveno buvusio dvaro centre. Rado tvarkingus pastatus, nemažai palikto inventoriaus, aplinkui žaliavo sodai, tyvuliavo skaidrūs tvenkiniai. Atsikėlę į svetimus namus, žmonės nesaugojo ne savo daiktų, kaip ir kiti atėjūnai pradėjo vogti iš fermos pašarus, gyvulius, o didžiąją dalį užgrobtojo turto pragerdavo. Tarpusavyje lietuviškai niekas jau nebešnekėjo, nes radijas kalbėjo tik rusiškai, aplinkui girdėjosi rusiška kalba. Vienintelė pramoga pigus vynas. Niekam neprireikė geresnio drabužio ar šventiško apavo – gyveno nuo vieno penkmečio iki kito. Tame dvaro pastate gyveno šešios šeimos, tačiau tualeto niekur nebuvo, vandenį atsinešdavo iš buvusio dvaro tvarto. Lietuviškos ir rusiškos šeimos gyveno kartu, todėl svetimas gyvenimo būdas be galo greitai plito, o viską sulygino rusiška septynmetė mokykla. Praslinkus penkiasdešimčiai metų, daugelis jau nebežino, kas buvo jų seneliai, kokio jie tikėjimo, iš kur kilę. Ne vienas lietuvis pasidarė visiškai abejingas, nes viskas buvo visų ir nieko savo neturėjo, nyko žmonių dvasinis pasaulis, smuko moralė, plito "laisvo gyvenimo" būdas. Besiklausant moters gyvenimo išpažinties, baisu darosi, kad buvę lietuviai užmiršo net ir laidojimo papročius. Kai mirė sena lietuvė, ją paguldė į raudoną karstą, prie kurio niekas nesimeldė, nes kaimynai jau nebeatsiminė lietuviškų maldų. Palaidoję visi gerė iki vidurnakčio, net užmiršę, ko čia susirinko.

Girdėjome ne vieną tokį šiurpų epizodą.

Gera buvo susėsti visiems po šventoriaus medžiais, menančiais K. Donelaitį, ir nusifotografuoti. Tąkart pajutau, kad esame vienos genties vaikai.

Autoriaus nuotrauka

Panašūs dalykai tampa kasdienybe. Todėl aiškiai suvokiame, kad gimtąją kalbą išsaugojo tik patys seniausieji žmonės, ir turbūt betrūksta kelerių metų, kad ji kartu su šiais žmonėmis butų palaidota.

Tik subyrėjus Sovietų Sąjungai, šiame krašte prasidėjo lietuvybės gaivinimo darbas.

Gerai pažįstu buvusį partizaną Steponą Bubulą, kuris, grįžęs iš Sibiro, neturėjo teisės apsigyventi tėviškėje, todėl įsikūrė arčiau Lietuvos, Karaliaučiaus krašte. Tai šis nepalaužiamas žmogus, dabar gyvenantis Lietuvoje, kiekvienais metais organizuoja Raseiniuose politinių kalinių ir tremtinių atminimo dienas, į kurias kviečiasi ir mano šeimą.

Grįžęs iš kalėjimo, tremties vietą pasirinko Gastų rajono Joneikiškių (dabar Timiriazevo) kaimą. Tose apylinkėse apie 40% gyventojų sudarė lietuviai. Tai buvo 1970 metai. S. Bubulas stengėsi suskaičiuoti, kiek rusiškose mokyklose mokosi lietuvių tautybės vaikų, – patikrinęs dvylika mokyklų, surado 864 vaikus. Atkaklus žmogus pasiryžo įkurti lietuvišką mokyklą: rašė prašymus į Kaliningradą, į Maskvą – mirtina tyla, o iš Vilniaus susilaukė net grasinimų. Tik 1989 metais pavyko suburti kelis lietuvių kalbos būrelius. Tuo metu vietos lietuviai, rodę norą steigti lietuvišką mokyklą, S. Bubului išvažiavus, nurimo ir iki šiol jos neįkūrė.

Prieš penkerius metus S. Bubulas, išsikeldamas Lietuvon, net savo statytą namelį paliko būsimai lietuviškai mokyklai. Deja, neatsirado tiek lietuvių, kuriems rūpėtų, kad jų vaikai neužmirštų lietuviško žodžio. Negi nebranginama tikroji Dievo dovana? Tiesa, dabar Joneikiškių rusiškoje mokykloje veikia lietuvių kalbos fakultatyvas, į kurį renkamasi kartą per savaitę. Tai jau šis tas.

Dabar lietuvių švietimo reikalai dar pagerėjo – lietuvių kalba, kaip atskiras dalykas, jau dėstoma Karaliaučiaus, Tilžės (dabar Sovietsko) ir Ragainės (dabar Niemano) mokyklose, o kai kur veikia ir sekmadieninės mokyklėlės, atidaromi nauji lietuvių kalbos būreliai kitose vietovėse. Taip rudenį nutiko Kraupiškio (Uljanovo) rusiškoje mokykloje. Kaip pasakoja mokytoja Z. Jūrevičiūtė, šitose apylinkėse iki didžiojo maro gyveno tik lietuviai. Džiugu, kad po tiek metų čia vėl įsikūrė lietuviai, o jų kalba išeina viešumon.

Ypač džiaugsminga šių metų rugsėjo pradžia Karaliaučiaus lietuviams: 35-ame licėjuje atidaryta pirmoji klasė, kurioje dėstoma lietuvių kalba. Į ją atėjo net 50 vaikų. Nuostabu, kad Karaliaučiaus krašte pradėta ruošti savi lietuvių kalbos mokytojai: Įsručio (dabar Černiachovsko) pedagoginio koledžo direktoriui Aleksui Bartnikui, tremtinių vaikui, reikėjo įveikti daug sunkumų, kad jo vadovaujamoje mokykloje jaunuoliai galėtų studijuoti lietuvių kalbą. Šių metų pavasarį buvo išleista pirmoji absolventų laida – keturios jaunos mokytojos papildė Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos puoselėtojų būrį.

Išlaikę lietuvybės šaknis, atsiranda tėvų, kurie savo vaikus atveža mokytis į Vilniaus *Lietuvių namus* – tai į tuos namus, kuriuose gali gyventi ir mokytis lietuvių kilmės vaikai. Mokyklos pagrindinis tikslas – išmokyti gimtosios kalbos ir rūpestingai išsaugoti tautines tradicijas. *Lietuvių namuose* daugiausia mokosi Rusijos, tarp jų ir Karaliaučiaus krašto, lietuviukai. Norėdami geriau pažinti Lietuvą, jie lankosi žymiausiose Lietuvos vietovėse, susitinka su kitų mokyklų moksleiviais, jais rūpinasi kultūros veikėjai, užsienio lietuvių bendruomenės, Tremtinių grįžimo fondo valdyba. Karaliaučiaus krašto *Lietuvių namų* auklėtiniai per atostogas grįžta į savo namus: vieni į Kaukėnus (dabar Jasnoje), kiti į Tilžę, treti į Ragainę, dar kiti į savus kaimelius, parsiveždami ne tik gimtąjį žodį, bet ir įskiepytą lietuvišką dvasią. Jų tėvų namuose lietuvybės žiburėlis jau neužges.

Praėjusio pavasario talkoje, tvarkant Tolminkiemio ir Lazdynėlių – Kristijono Donelaičio gimtinės – aplinką, mes susitikome ne tik su atvažiavusiais talkininkais iš Didžiosios Lietuvos, bet ir su vietiniais lietuviais: Įsruties pedagoginio koledžo būsimaisiais lietuvių kalbos mokytojais, jų direktoriumi A. Bartniku, atvažiavo Karaliaučiaus lietuviai, Būdviečių (dabar Malomožaisko) ir Lenkviečių (dabar Lunino) mokytojos su lietuvių kalbos būrelių moksleiviais. Po visų darbų susirinkome į Poeto bažnyčią, kur klausėmės ne tik šiauliečių choro dainų, bet ir Gumbinės choro klasikinės muzikos. O svarbiausia – septyni jaunuoliai iš Įsruties lietuviškai dainavo mūsų dainas. Ne tik vyresnio amžiaus žmonės pajuto širdyje, kad šitoje žemėje dar gyvas lietuviškas žodis. Buvau sujaudintas ir aš, nes dainavo mano bendraamžiai – aš, atvažiavęs iš vienos Nemuno puses, o jie – iš kitos. Gera buvo susėsti visiems po šventoriaus medžiais, menančiais K. Donelaitį, ir nusifotografuoti. Tąkart pajutau, kad esame vienos genties vaikai.

Vidurvasaryje tie patys Karaliaučiaus krašto moksleiviai atsiuntė mums savo rašinius, kad tėtis kai kurias jų ištraukas išspausdintų *Donelaičio žemės* laikraštyje. Susidomėjau, kokiomis mintimis jie gyvena, apie ką svajoja, kuo jie save laiko. Mane maloniai nuteikė tų rašinių pavadinimai: "Motinos kalba pati gražiausia ir mieliausia", "Protėvių šalyje – Lietuvoje", "Kokia graži mano Lietuva"... Bet labiausiai įstrigo atmintyje septyniolikmečio Ričardo Mikulėno žodžiai: Man labai svarbu, kad aš galiu mokytis lietuvių kalbos, lietuviškai kalbėtis su kitais tautiečiais. Jaučiu, kad man (kaip ir mano močiutei) labai gera bendrauti su sutiktais lietuviais.

Didžiuojuosi, kad esu lietuvis".

Tautybę prarasti labai lengva, o ją susigrąžinti nepaprastai sunku.

■ Lietuvos Dukterų draugija, šalpos organizacija, įsteigta kun. dr. Felikso Gurecko, geg. 16 d. atšventė 40 m. veiklos sukaktį. Šv. Mišias T. Jėzuitų koplyčioje aukojo ir pamokslą pasakė kun. Jonas Kuzinskas. Kitos iškilmės vyko Jaunimo centro salėje, kur apžvelgta draugijos veikla, pagerbtos buv. pirmininkės, išklausyta daugybė sveikinimų.

KNYGOS

Dievo žodžio tarnyboje

Prel. Jonas A. Kučinskas-Kučingis. ***DIEVO ŽODŽIO TARNYBOJE***. Antroji laida. Vilnius, Logos leidykla, 1999 m., 792 psl., kaina sutartinė.

Vysk. Antanas Vaičius savo pratarmėje taip apie šią knygą rašo:

Turėdamas šviesų protą, kilnią širdį ir iškalbos dovaną, prelatas Jonas A. Kučingis nuo pat pirmų savo kunigystės dienų su pasisekimu mokė visus gerumo,ragino pasitikėti Dievo apvaizda, paklusti Jo šventai valiai. Karo audrų nublokštas toli nuo Tėvynės, atsidūręs Jungtinėse Amerikos Valstijose, Los Angeles mieste, iškart vėl kibo į darbą. Čia jam buvo lemta įvykdyti didelį uždavinį – įtvirtinti ir išugdyti Šv. Kazimiero parapiją, kurią buvo įkūręs buvęs jo gimtosios parapijos klebonas prelatas Julius Maciejauskas. Ne be prelato J.A. Kunčingio pastangų ši parapija tapo stipriu centru, tikra lietuvybės tvirtove Jungtinių Amerikos Valstijų vakaruose prie Ramiojo Vandenyno.

Svarbiausiu savo gyvenimo uždaviniu laikydamas tarnavimą Dievui, Bažnyčioje, prel. J.A. Kučingis ypatingą dėmesį skyrė pamokslams. Ši Prelato pamokslų knyga yra jau antroji. Pirmoji, išleista taip pat Lietuvoje, susilaukė daug gražių atsiliepimų.

1998 m. sausio mėn. 26 d. Prelatas savo laiške man rašė: "Ši mano knyga, pavadinta *Dievo Žodžio tarnyboje*, bus paskutinė, į kurią esu įdėjęs visą savo širdį ir sielą, Artėju prie 90 metų gimtadienio, netrukus reikės iškeliauti anapus saulės. Esu savo testamente įrašęs, kad noriu būti palaidotas savo numylėtoje Švekšnoje..."

Pamoksluose Prelatas aiškina švenčių kilmę, religinių apeigų prasmę, tikėjimo tiesų pažinimo svarbą, gyvenimo prasmės klausimus. Aktuali pamokslų mintis – Tėvynės meilė, susirūpinimas jos likimu, viltis, kad Dievas neapleis. Pamoksluose daug pavyzdžių iš Naujojo Testamento, šventųjų gyvenimų, minčių iš žinomų mokslininkų ir rašytojų knygų, poetų eilių.

Iš visos širdies linkiu garbingajam Žemaitijos žemės sūnui prelatui Jonui A. Kučingui laikytis tvirtai kaip ąžuolui, gyventi dar ilgai, peržiūrėti knygų lentynas ir, suradus ką iš seniau ar parašius ką nors naujo, išleisti dar ne vieną knygą. Išleistos knygos tebūna kuo naudingesnės, ypač jaunesniems broliams kunigams, besidarbuojantiems Tėvynėje Lietuvoje ir kituose kraštuose

(Antanas Vaičius, Telšių Vyskupas)

ŽODIS TARP MŪSŲ

PRADŽIOJE BUVO ŽODIS (Jn1,1). Katalikų bendruomenė *Gyvieji Akmenys* Kaune pradėjo leisti naują žurnalą, kuris padeda melstis su Šv. Raštu ir prisitaikyti Šv. Rašto žodžius sau. Tai kasdieniniai trumpi skaitiniai-meditacijos pagal vieną tos dienos Mišių skaitinį. Tai yra ne kokie nors sunkūs teologiniai išvedžiojimai, bet kiekviena meditacija paaiškina, kaip tą Šv. Rašto skyrelį prisitaikyti sau.

Arkivysk. S. Tamkevičius apie šį leidinį rašo: "Prieš jūsų akis labai reikalingas leidinys, kurio iki šiol mums trūko. Dabarties žmonės dažnai panyra į materializmą ir gyvenimo prasmės ieško prabangoje ar hedonizme. Mąstantys žmonės suvokia tikrųjų vertybių svarbą, todėl jie ieško kelių, aukštesniam ir gilesniam dvasingumui pasiekti. Imk į rankas šį leidinį ir kasdieną po mažą gabalėlį skaityk. Mokykis gyventi taip, kaip suprasi maldoje apsvarstęs skaitytus žodžius.

Labai džiaugiuosi visais, prisidėjusiais prie šio leidinio pirmųjų žingsnių, ir laiminu jo tolimesnį kelią. Laiminu visus, kurie šį leidinį rems, skaitys ir mokysis būti šviesiais Bažnyčios žiburiais".

Žodis tarp mūsų yra leidžiamas kas 2 mėnesiai. Į JAV ir Kanadą siunčiamas oro paštu. Metinė

KALBA

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS SJ

Žodelio *gi* vartosena

Lietuvių kalboje ***gi*** yra ne jungtukas, bet pabrėžiamoji dalelytė. Kartais sakinyje ją galima pakeisti žodeliais *juk, tai, tik.* Pvz: *Kelk, gi jau primiegojai. Gi ar ir tu eisi? Gi žiūriu – devyni vilkai vieną bitę bepjauną.*

Dažnai spaudoje tenka pastebėti žodelį ***gi*** vartojant vietoj jungtuko ***o***. Tai yra klaida. Žodelis ***gi*** negali eiti jungtuku priešpriešiniuose sakiniuose. Pvz.: *Jis vakar visą dieną sportavo, gi (=o) šiandien nė iš lovos nesikelia. Kalbėjome apie Maironį,* gi (= *o*) *dabar pakalbėsime apie jaunuosius poetus.*

Čia dar galima pridurti, kad žodelis ***gi*** kartu rašomas tik su vienskiemeniais nekaitomais žodžiais, pvz.: *kurgi, kaipgi, argi, nagi.* Su daugiaskiemeniais arba kaitomais žodžiais žodelis ***gi*** rašomas atskirai, pvz.: *kodėl gi, visur gi, aš gi, tu gi, kas gi, ko gi* ir t.t.

Dažniau vartokime žodelį *užuot*

Kokį žodį ar posakį reikėtų vartoti, norint pasakyti, kad kas nors daroma ne taip, kaip turėtų būti daroma? Tokiais atvejais dažnai yra pasakoma arba parašoma: *Vietoj to, kad dirbtų, jis išėjo pasivaikščioti. Mokiniai, vietoj to, kad studijuotų, pradėjo išdykauti.* Tokie nesklandūs sakiniai turbūt yra atsiradę, pažodžiui verčiant slaviškas konstrukcijas. Kartais pasakoma dar blogiau, netaisyklingai pavartojant veiksmažodžio bendratį, pvz.: *Vietoj peikti esamą padėtį, mes turėtume stengtis ja pagerinti savo darbu.*

Visus šiuos minėtus sakinius daug sklandžiau ir paprasčiau galėtume taip nusakyti: Užuot dirbęs, jis išėjo pasivaikščioti. Mokiniai, užuot studijavę, pradėjo išdykauti. *Užuot peikęs esamą padėtį, mes turėtume stengtis ją pagerinti savo darbu.* Šitas žodelis *užuot* per dažnai pamirštamas, bet jis gali būti labai naudingas tiek sklandesniam kalbos stiliui, tiek sakinio taisyklingumui.

Žingeidus ar *smalsus*?

Daug kas vartoja žodį *žingeidus,* užuot pasakęs *smalsus.* Bet nei žmonių šnekamojoje kalboje, nei mūsų senesniuosiuose raštuose šio žodžio neužtinkame. Jis pasirodo tik vėliau, pvz., Valančiaus raštuose. Šio būdvardžio daryba yra labai nebūdinga mūsų kalbai. Tai būtų žmogus, kuris "geidžia žinių". Jis greičiausiai bus sudarytas pagal vokiečių *neugierig* arba rusų *liuboznatel'nyj.* Mes nelinkę susidarinėti sudėtinių būdvardžių su galūne – *us.*

Lygsvara ar *pusiausvyra*?

Lygsvara yra skolinys, verstas iš rusų *ravnovesije* arba vok. *Gleichgewicht.* O šie, be abejo, yra atsiradę iš lot. *aequilibrium.* Mes šiam reikalui jau nuo seniai turime *pusiausvyrą.* Yra ir būdvardis *pusiausviras* – pusiau pasviręs. Tad tik šį lietuvišką žodį ir tevartokime, vengdami verstinės *lygsvaros.*

pren. JAV – $25. Kanadoje – $30. Užsakant giminėms Lietuvoje (pren. – $10 US, arba $15 kanad.)
Užsisakyti galima per Vincą Kolyčių, 86 Glenholme Ave. Toronto, ON M6H 3B1, Canada

TĖVYNĖJE

Paruošė Marija A. Jurkutė

Leidėjams velnias pakišo koją

"Turbūt ėia velnias bus rankas prikišęs", - vartydama praėjusių metų pabaigoje lietuviškai išleistą Šventąjį Raštą, dūsauja žymi išeivijos žurnalistė, JAV gyvenanti Salomėja Narkėliūnaitė.

S.Narkėliūnaitei, taisiusiai iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų verstų Senojo ir Naujojo Testamentų tekstus ir keletą kartų skaičiusiai per 2 tūkstančių puslapių knygos korektūrą, akis bado kelios akivaizdžios klaidos.

Labiausiai į akis krinta antraščių netikslumai.

Pavyzdžiui, du puslapiai iš eilės pavadinti "Antrasis Jono laiškas". Pirmajame iš šių puslapių išties išspausdinta tai, apie ką skelbia antraštė. Antrajame taip pat pavadintame puslapyje spausdinamas jau trečiasis laiškas. Kito puslapio antraštė skelbia: "Pirmas laiškas tesalonikiečiams", tačiau čia turėtų būti "Laiškas korintiečiams".

2016 puslapyje vietoj užrašo "Viduržemio jūra" išspausdinta "Viruržemio jūra". "Ačiū Dievui, kad bent jau žodį "jūra" gerai parašė ir raidės "j" su "r" nesupainiojo", - juokiasi S.Narkėliūnaitė.

Šis Šventojo Rašto leidimas - bendras išeivijos ir Lietuvos leidėjų darbas. Senąjį Testamentą į lietuvių kalbą išvertė Amerikoje gyvenantis praėjusių metų Nacionalinės premijos laureatas prelatas Antanas Rubšys. Naująjį Testamentą vertė dabar jau miręs Lietuvos kunigas Česlovas Kavaliauskas. Knygą apipavidalino JAV firma *Boguta Design*. Vėliau darbai vyko Lietuvoje - *Katalikų pasaulio* leidykloje ir Adomo Jakšto spaustuvėje. Netikslumai - sumaišyti tituliniai lapai ar raidės - atsirado jau Lietuvoje.

"Tiesiog liūdna. Tiek garbingų žmonių darbo čia įdėta, o kažkas ima ir apsižioplina. Nežinia, kaip pranešti skaitytojams, kas dėl šių klaidų kaltas", - kalbėjo daug prie šio Šventojo Rašto leidimo prisidėjusi, akis didžiulės knygos korektūrą skaitydama pražiūrėjusi S.Narkėliūnaitė.

Paprastas ar pirmąkart paėmęs į rankas knygą skaitytojas šių netikslumų gali ir nepastebėti, tačiau Biblijos žinovui jie - akivaizdūs.

Su minėtais netikslumais Šventasis Raštas buvo išleistas 10 tūkstančių egzempliorių tiražu. Didžiąją dalį lėšų jam leisti ir spausdinti surinko išeivija.

Katalikų pasaulio leidyklos gamybos vadovė Lilijana Švinakevičienė aiškino, kad dėl korektūros netikslumų kaltę prisiima leidykla, tačiau, anot jos, titulinius lapus supainiojo spaustuvė, nes leidykla jai pateikusi gerus maketus.

Tol, kol tebesitęsia ginčai, kas kaltas dėl klaidų, visas pirmasis Šventojo Rašto tiražas buvo skubiai parduotas. Visus tuos, kurie prisidėjo prie šios knygos rengimo, guodžia tik tai, kad būsimieji tiražai turėtų išeiti jau pataisyti.

(Lietuvos rytas, rugsėjo, 1999)

Lietuvoje gimimų mažėja, o mirštama dažniau

Naujausiais Statistikos departamento duomenimis, gegužės pradžioje Lietuvoje gyveno beveik dviem tūkstančiais žmonių mažiau negu metų pradžioje.

Sausio-balandžio mėnesiais tik Alytaus, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Visagino miestuose ir Mažeikių rajone daugiau žmonių gimė nei mirė.

Šiemet per pirmuosius keturis mėnesius šalyje gimė 12 tūkstančių 214 kūdikių – 171 mažiau negu pernai tokiu laikotarpiu. Per tą patį laikotarpį mirė 379 žmonėmis daugiau nei praėjusiais metais.

Per šių metų keturis mėnesius susituokė 216 porų ir išsituokė 362 poromis mažiau negu pernai tokiu laikotarpiu.

Gegužės pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 698,8 tūkst. žmonių.

(Lietuvos rytas, Nr. 149)

Gydymo namams – Apaštalinis Palaiminimas

Iš Vatikano gautame dokumente rašoma, kad Šventasis Tėvas Jonas Paulius II iš visos širdies teikia Apaštalinį Palaiminimą Kauno krikščioniškųjų gimdymo namų vadovybei, personalui, pacientėms ir jų kūdikiams. Telydi jus Viešpaties malonė!

Kauno Krikščioniškuose gimdymo namuose dirbantys medikai ieško visų įmanomų būdų, kaip išsaugoti dar negimusią gyvybę. Kartu su Maltos ordino Pagalbos tarnyba ir Šeimos centru vykdomi bendri pagalbos nepasiturinčioms nėščiosioms ir krizių ištiktoms šeimoms projektai. Krikščioniškųjų gimdymo namų medikai dirba savanoriais *Caritas* diagnostikos centre, padeda rengti jaunimą šeimyniniam gyvenimui. Šiuose gimdymo namuose atlieka praktiką Vytauto Didžiojo universiteto magistrantai, būsimosios medicinos seserys.

Kauno krikščioniškuose gimdymo namuose nuo pat jų įsikūrimo 1994 metais palaiko Lietuvos katalikų Bažnyčios hierarchai.

(Kauno diena, Nr. 137)

Jono Meko videolaiškas savižudžiams

Prieš porą metų Jonas Mekas iš Niujorko atsiuntė į Lietuvą videolaišką *Iš Niekur*, kurį ne kartą rodė LTV. Šiais metais atėjo antrasis jo laiškas *Iš savęs*. Filmas pirmiausia buvo sukurtas parodai *Slenkstis*, atkeliavusiai iš Niujorko į Obelius.

Videolaiškas – skirtas norintiems nusižudyti (Obeliai yra trečioje vietoje pagal savižudybių skaičių. Jonas Mekas sakė, kad šiuo laišku jis mėgina įtikinti, kad nereikia žudytis, nes gyvenimas kiekvieną sekundę prasideda iš naujo. "Mes galim savo gyvenimą pakeisti. Jei yra tokių problemų, kurios verčia tave galvoti apie savižudybę, būtina pakeisti visą gyvenimo stilių, būdą 180 laipsnių kampu, įštrūkti iš tos aplinkos. Tai reikia padaryti drastiškai, nes tokiu atveju negalima elgtis mandagiai", – mano literatas ir "filmininkas" iš Niujorko.

(Lietuvos aidas, Nr. 136)

Sugrįžusi į gimtojo kaimo kapines

Ji nebuvo Lietuvoje kokia žinoma, kad urną su jos palaikais sutiktų valstybės vyrai. Bet Varėnose kraštui – savo poetė, vasarą atgulusi amžino poilsio gimtojo Burokaraisčio kapinėse. Užaugusi netoli to paties pavadinimo ežero ir Perlojos miestelio, mokiusi Alytuje, karui baigiantis pasitraukė į Vokietiją, iš ten į JAV. Ten ir mirė, 86-uosius bebaigiama. Poezijoje ji – A.B. Audronė, taip pasirašinėjusi savo kūrybą, o šiaip gyvenime – Ona Tamulevičiūtė-Balčiūnienė. Pirmąjį eilėraštį parašė dar Alytuje besimokydama, pirmosios poezijos knygelės sulaukė jau už Atlanto 1952 metais. Pavadino ją *Beržų pasakomis*. Vėliau išleido *Žingsniai takeliu*, "Tik tau ir man", o pernai vienintelė eilėraščių rinktinė *Amžini vasariai* išleista gimtajame krašte.

Dabar, kai poetės palikai jau ilsisi ten, kur prabėgo jos basakojė vaikystė, apie O.B. Audronę daugiau sužinos poezijos gerbėjai.

(Kauno diena, Nr. 151)

Išleisti R. Mikutavičiaus pamokslų fragmentai

Kunigo Ričardo Mikutavičiaus 1996-1998 metais įvairiose Kauno bažnyčiose pasakytų pamokslų fragmetai skelbiami knygoje *Prisikėlimas*. Šią knygą dviejų tūkstančių egzempliorių tiražu išleido *Santaros* leidykla.

Naujajame leidinyje skaitytojams pateikiame Evangelijos aiškinimas, jie kviečiami filosofiškai pažvelgti į Senąjį bei Naująjį Testamentus, pamąstyti apie mūsų istoriją ir gyvenimą. Pamokslus, kurių fragmentai pateikiami knygoje *Prisikėlimas*, kunigas R. Mikutavičius sakė Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos, Šv. Gertrūdos, Aleksoto, Šv. Kazimiero bažnyčiose bei Lietuvos žemės ūkio universiteto koplytėlėje.

Pasak kultūros žurnalo *Santara* vyriausiojo redaktoriaus Rumualdo Norkaus, "tai aukšto dvasinės kultūros, didelės erudicijos, mąslaus, susirūpinusio žmogaus pokalbis su mumis".

(Lietuvos aidas, Nr. 125)

Nacionaliniam M.K. Čiurlionio muziejui – Japonijos vyriausybės dovana

Minint Mykolo Žilinsko dailės galerijos dešimtmetį, šioje galerijoje iškilmingai pristatoma Japonijos vyriausybės dovana Nacionaliniam M.K. Čiurlionio dailės muziejui – vaizdo ir garso apa-

ratūra. Japonijos vyriausybės dovanotoji aparatūra leis kurti, montuoti ir rodyti reklaminius ir mokomuosius filmus apie M.K. Čiurlionio muziejuje sukauptas meno vertybes ir tuos meno kūrinius, kurie kol kas yra saugykloje.

Užpernai Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus dalyvavo kasmet Japonijos vyriausybės skelbiamame konkurse vaizdo ir garso aparatūrai įsigyti. Pernai pavyko šį konkursą laimėti. Kauną beveik pusės milijono JAV dolerių vertės aparatūra pasiekė šįmet balandžio mėnesį. Į Kauną atvykę National Panasonic firmų atstovai aparatūrą sumontavo specialiai įrengtose patalpose, mokė su ja dirbti M. Žilinsko dailės galerijos darbutojus.

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus tapo pirmuoju Japonijos vyriausybės konkurso nugalėtoju Lietuvoje. Po šio muziejaus konkursą Japonijos vyriausybės paramai gauti jau laimėjo Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, paraišką kitiems metams yra pateikęs Lietuvos dailės muziejus.

(Lietuvos aidas, Nr. 132)

Aludaris iš Telšių barzda tempė lėktuvą

Telšių rajono Degaičių aerodrome 45 metų aludaris Antanas Kontrimas, siekdamas patekti į Lietuvos rekordų knygą, barzda tempė lėktuvą. A. Kontrimas, keletą kartų apvyniojęs barzdą diržu, pritvirtino jį prie užvesto lėktuvo *Vilga* kablio ir eidamas atbulomis tempė lėktuvą atgal.

"Tempti į priekį neužvestą lėktuvą būtų buvę per daug lengva. Tempimo jėga sudarė 0,8 kiloniutono ir prilygo 80 kilogramų", komentavo rekordą jo autorius.

A. Kontrimas juokavo, kad rengdamasis tempti lėktuvą daug treniravosi – valgė kaimiškus lašinius ir gėrė savos gamybos alų. Telšiškis, tempdamas lėktuvą, nuplėšė daugiau nei pusę barzdos, todėl ją teks patrumpinti.

Ateinančią vasarą, kai barzda ataugs ir sustiprės, telšiškis aludaris bandys patraukti laivą.

A. Kontrimas išgarsėjo šių metų balandį po to, kai Lietuvos televizijos laidos *Labas rytas* tiesioginiame eteryje pasiekė šalies rekordą. Aludaris savo barzda pakėlė 40 kilogramų 950 gramų statinę, pripiltą savos gamybos alaus.

Nuo 20 metų auginantis barzdą A. Kontrimas į Lietuvos rekordų knygą pateko ir kaip ilgiausios barzdos savininkas. Jo barzdos ilgis – 32 centimetrai

(Lietuvos rytas, Nr. 149)

Išeivijos filatelistų dovana

Vertingą dovaną amžinam naudojimui Lietuvos nacionaliniam muziejui įteikė Čikagos lietuvių filatelistų draugija "Lietuva". Muziejaus fondai pasipildė reprezentacine tarpukario Lietuvos ir Klaipėdos krašto pašto ženklų kolekcija.

Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė sakė, jog tai pirmoji Čikagoje įsikūrusi filatelistų draugijos dovana muziejui. 1946 m. įsteigta *Lietuvos* draugija jau 1962 m. nutarė sukaupti 1918-1940 m. Lietuvos pasto ženklų rinkinį ir jį padovonoti būsimai laisvai Lietuvai. Rinkinys baigtas kaupti 1975 m. Jį sudaro 551 Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklas, 4 suvenyriniai lapeliai, 2 suvenyriniai vokai ir 292 Klaipėdos pašto ženklai. Ypač vertinga yra Klaipėdos krašto pašto ženklų kolekcija. Daug metų rinkinys rodytas "Lietuvos" draugijos rengtose parodose.

Atidarant dovanoto rinkinio ekspoziciją, *Lietuvos* draugijos pirmininkas inžinierius Jonas Variakojis įteikė B. Kulnytei dėžę su viso rinkinio lapų spalvotomis kopijomis ir specialų žymeklį, kuriuo klijuojamoje pusėje pažymėti kolekcijos pašto ženklai. Beje, dovanotu žymekliu muziejuje bus antspauduojamas šiai progai išleistas vokas.

(Lietuvos aidas, Nr.125)

京

Šypsuliai

ŠEIMOS VIENYBĖ

(Pagal Vytautę Žilinskaitę)

Mūsų žymioji feljetonistė Vytautė Žilinskaitė kartais parašo ir šeimos auklėjimo klausimais. Štai kaip ji viename savo feljetone rašo:

– Sūnau, – ramiu pusbalsiu taria Karklienė savo sūnui, – tu ir vėl patingėjai padaryti rytinę mankštą! Pažvelk, vaikuti, į savo tėvą! Argi tu nori pavirsti į tokį pat išdribtapilvį žąsiną?!

– O tu, dukrele, – vien ketvirtine balso prabyla tėvas į dukrą, – nevalgyk nekimšk pusryčiams baltųjų pyragų! Įsižiūrėk į tą tešlos kalną, kuris vadinasi tavo mama, ir paimk juodos duonos riekutę.

– Mano berniuk, – dar tyliau ir ramiau bylojo Karklienė, – aš ir vėl suradau tavo kišenėje cigaretę! Nejau, nejau ir tu krenkšėsi kiekviename žingsnyje kaip šitas senas kranklys, nejau tavo skaistūs veideliai pavirs į geltoną dynę, nejau švirksi seiles kaip senas kuinas, ir tavo žmona gėdysis su tavimi išeiti į gatvę?!

– Dukryte jaunoji, – godoja tėvas, – bene tau vilkėti mini sijonaitį, jei esi paveldėjusi savo mamelės kojas? Slėpk jas kuo giliausiai, kitaip liksi senmerge! Kai tavo mama bėgiojo paskui mane, ji – žinojo, ką darė: jos sijonas siekė kulkšnis.

– Sūneli mielas, – įspėja motina, – nepradink vakarais! Tavo tėvas iki išnaktų lakstydavo pasispardydamas kaip drigantas, užtat dabar vien pelenai byra.

– Gegele raiboji, – nepiktai graso pirštu tėvas, – nereikia šitiek staipytis prieš veidrodį! Argi maža namie vienos papūgos?

– Ąžuolėli manasis, – linguoja galva motina, – kaimynė man skundėsi, kad prikūlei jos vaiką. Žinau: tai prakeiktas tavo tėvo giminės kraujas. Bet imk save į nagą, imk, sūnau, nes toje giminėje ne vienas turėjo baigti kartuvėmis!

– Liepele mano, – nei baras, nei guodžia tėvas, – kad tavo galvelė mokslams sunki – ne tavo kaltė. Tai iš motinos pusės. Visa jos giminė – beraščiai šundaktariai ir arkliavagiai!

Vakarop Karkliai pasijunta nuvargę.

– Tu man sengalvėle, – pasisukęs į žmoną, nuoširdžiai prisipažįsta Karklas prikimusiu nuo auklėjimo balsu, – tai lėkčiau, tai bėgčiau nuo tavęs kaip nuo maro. Bet velku savo jungą susiriesdamas.

– O tu, gaigale prakeiktas, – nemirksėdama ir žiūrėdama vyrui tiesiai į akis, atsiliepia Karklienė, – kita mano vietoj seniai būtų tave iš penkto aukšto išmetus. Bet gulu gyva į grabą.

Ir abudu sunkiai, bet darniai atsidūsta:

– Tai tik dėl vaikų.

■ Šilutės evangelikų liuteronų bažnyčios remonto ir restauravimo darbus remia Lietuvos valstybė biudžeto lėšomis ir taip pat parama gaunama iš Vokietijos. Ja rūpinasi Šiaurės Elbės evang. liuteronų bažnyčios konsistorijos viceprezidentas Hennig Kramer, kuris taip pat aktyviai dalyvavo restauruojant Vilniaus liuteronų bažnyčią.

■ Katalikų Maltos didysis magistras princas Fra Andrew. N. Bertie geg. mėn. pirmą kartą lankėsi Lietuvoje. Ordinas veikia labdaros srityje. Nuo 1991 m. palaiko diplomatinius santykius su Lietuva ir daug yra padėjęs Lietuvos žmonėms.

TRUMPAI

■ Lietuvos Caritas, minėdamas savo veiklos atkūrimo dešimtmetį, drauge minėjo ir buvusios vadovės mokytojos Adelės Dirsytės (1909-1955) devyniasdešimt metų gimimo sukaktį. Bolševikmečiu ji buvo ištremta į Sibirą ir ten nukankinta. Ji yra žinoma kaip tremtinių maldaknygės *Marija, gelbėk mus* kūrėja. Kun. Roberto Grigo, dabartinio Caritas organizacijos generalinio direktoriaus nuomone, ji yra reali kandidatė į Bažnyčios palaimintųjų garbę. Dabar Caritas apima visą Lietuvą. Sukurtos struktūros vyskupijose, dekanatuose, parapijose, veikia nemažas įvairių globos įstaigų tinklas. Lietuvos Caritas yra tarptautinio Carito tikrasis narys.

■ Bal. 26-27 d. Rygoje ir Agluonoje įvyko antrasis Baltijos valstybių vyskupų susitikimas. Dalyvavo Lietuvos arkivyskupai metropolitai A.J. Bačkis ir S. Tamkevičius ir vyskupai J. Matulaitis, J. Preikšas, E. Bartulis, A. Vaičius, J. Žemaitis, J. Boruta, R. Norvila ir J. Tunaitis; Latvijos Rygos arkiv. metropolitas J. Pujats ir vyskupai A. Justas, A.A. Brumanis ir J. Butts. Susitikimui ir svarstymams vadovavo nuncijus E. J. Ender.

■ Kun. Jonas Sakevičius MIC persikelia gyventi į Čikagą, t. marijonų vienuolyną. Jis daug metų buvo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Londone, Anglijoje, klebonas. Jis yra 92 m. amžiaus. Naujuoju šios parapijos administratoriumi paskirtas kun. Petras Tverijonas, Telšių katedros vikaras. Dirbdamas sielovados darbą, jis taip pat gilins savo studijas.

■ Lietuvos prez. Valdas Adamkus, lankydamasis Čikagoje, geg. 16 d. dalyvavo evangelikų liuteronų *Tėviškės* parapijos pamaldose ir susitikime su parapiečiais.

■ Toronto Prisikėlimo parapijos statyba, pagal architekto apskaičiavimus, turėtų prasidėti 1999 m. liepos mėn. Žemei pirkti vajaus komitetas jau yra surinkęs 1.136.854 dol.

■ Izraelis žada formaliai pakviesti pop. Joną Paulių II aplankyti Jeruzalę 2000-aisiais metais. Tuo tarpu Vatikanas steigia atskirą saugumo organizaciją, kuri bendradarbiaus su Vatikano šveicariška sargyba 2000 m. švenčių ir iškilmių metu.

■ Telšių vysk. A. Vaičius birželio 23 d. lankėsi Klaipėdos uoste ir palaimino Lietuvos karo laivus. Jis sakė, kad džiaugiasi Lietuvos kariuomene ir jos stiprėjimu, tačiau meldžia Dievo, kad kariškiams netektų kariauti.

■ Birželio 5 d. Worcesterio, MA vysk. Daniel P. Reilly, D. D., tarp kitų įšventino į kunigus lietuvį diakoną Ričardą Jakubauską, baigusį Weston, MA, kunigų seminariją. Jis gimė 1943 m. Lietuvoje, Kaune. Čia, JAV, baigė mokslą, tarnavo JAV medicinos daliniuose įvairiose krašto vietovėse. Priklausė lietuvių skautų organizacijai – skautams akademikams. Pašaukimą į kunigus pajuto vėliau. Džiaugiamės nauju lietuviu kunigu, tik maža vilties, kad jis būtų paskirtas į lietuvių parapiją.

■ Vysk. Hansas Dumpys birž. pabaigoje ir liepos pradžioje buvo išvykęs tarnybinėn kelionėn į Europą. Bratislavoje, Slovakijoje, jis atstovavo lietuvių evangelikų liuteronų išeivijos Bažnyčiai, o Lietuvoje, Vilniuje, darė pranešimą teologinėje konferencijoje. Taip pat aplankė keletą evang. liuteronų bažnyčių ir sakė pamokslus.

■ Liurde, Prancūzijoje, geg. 28-30 d. vyko 41-mas tarptautinis kariuomenės maldininkų renginys – Taika pasauliui. Kaip praneša kun. Alfonsas Bulota, Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas, negausi karių delegacija atstovavo Lietuvai.

■ Rusijos katalikų pastoracinė globa buvo paskirta dviem administratūrom: Europos daliai su centru Maskvoje (arkiv. t. Kondrusevičius) ir Sibiro su centru Novosibirske (vysk. J. Vert SJ) . Nuo geg. 18 d. pop. Jonas Paulius II Rusijos Sibiro apaštalinę administratūrą padalijo į dvi dalis ir įkūrė Rytų Sibiro apaštalinę administratūrą su centru Irkutske (vysk. J. Mazuras).

Juoz. M.

41-ajam *Laiškų lietuviams* konkursui siūlomos temos:

1 Ką pasiimsime ir ką paliksime, žengdami į trečiąjį tūkstantmetį.
2. *Laiškų lietuviams* vieta mūsų periodikoje.
3. Kaip išvengti depresijos.
4. Jeigu santuokoje atsiranda dvasinė meilė – ji amžina.
5. Ar atvirumas žmogui padeda, ar kenkia?
6. Ne savo ugnimi žėruojam, ne sau aplinkui šviesą liejam.
7. Nėra šventų žmonių, yra tik šventi darbai.
8. Kelias į žmonių širdį eina per širdį.
9. Kas padaroma vaiko labui – padaroma tautos gerovei.
10. Į Tiesą – per ją supančias netiesas.

Konkurse gali dalyvauti ir suaugusieji, ir jaunimas. Jaunimui priklausys tik vidurinių ir kitų tolygių mokyklų moksleiviai. Jie būtinai turi pažymėti, kad straipsnis skiriamas jaunimo grupei.

Straipsnio apimtis – apie 6 mašinėle rašyti puslapiai, jaunimo gali būti trumpesni. Straipsnis pasirašomas slapyvardžiu, į atskirą vokelį (ant kurio užrašomas tik slapyvardis) įdedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Vokelis kartu su straipsniu įdedamas į didesnį voką ir siunčiamas redakcijai šiuo adresu: *Laiškai lietuviams*, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Rašiniai turi pasiekti redakciją iki 2000 m. vasario mėn. 16 dienos. Premijų didumą ir skaičių nustatys Vertinimo komisija.

Dail. Ada Sutkuvienė

Šis *Laiškų lietuviams* numeris yra iliustruotas dailininkės Ados Korsakaitės-Sutkuvienės darbų nuotraukomis. Ji yra gimusi Klovainiuose 1931 m. Meną studijavo Immaculate Heart College, Art Students League, Pratt Institute. Atliko mozaikines freskas, dirbdama Mosaic Tale Company ir keramikos, mozaikos, vitražų projektus Valeškos bažnytinio meno studijoje, Čikagoje. Su grafikos, akvarelės, mozaikos, keramikos ir pluošto darbais dalyvavo daugelyje grupinių parodų, suruošė porą individualių. 1986 m. jai buvo suteikta Vydūno Fondo premija, o 1987 m. JAV lietuvių bendruomenės kultūros tarybos premija. Jos kūrinių galima rasti muziejuose, Kongreso bibliotekoje, koplyčiose ir privačiose kolekcijose.

Nuoširdi padėka *Laiškų lietuviams* rėmėjams

100 dol. prel. J. Kučingis.
60 dol. A. Babickas.
40 dol. M. Žemaitis.
Po 30 dol.: V. Rapšys, T. Norkus, S. Kalvaitis.
Po 20 dol. : A. Laucius, G. Baltrušaitis, M. Newsom.
15 dol. V.L. Staškevičius.
Po 10 dol.: L.R. Maleiška, R. Čepulis, M. Jonelis. K. Ambrozaitis, M. Jasaitis, M. Milvydienė.
Po 5 dol. : J. Maliska, Z. Pupius, V. Skilandžiūnas, E. Raralius.
1 dol. aukojo E. Radzevičiūtė.

LAIŠKAI LIETUVIAMS–Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius – Juozas Vaišnys, SJ. Redaktoriaus pavaduotojas–Algirdas Paliokas, SJ. Techninė redakcija – Jonas Kuprys ir dr. Jonas Boguta. *Laiškų Lietuviams* adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636–1098 Tel. (773) 737-8400. FAX (773) 737-0486. "Draugo" spaustuvė. Metinė prenumerata–20 dol., atskiras numeris–2 dol.